

Nr 37

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning angående Nordiska rådets svenska delegations ställning och arbetsformer.

I skrivelse till fullmäktige i riksgäldskontoret den 29 maj 1957 uppdrog bankoutskottet, i enlighet med vad som förutsatts i utskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 15/1957, åt fullmäktige att föranstalta om utredning rörande Nordiska rådets svenska delegations ställning inom den riksdagen underställda förvaltningen.

Sedan fullmäktige i anledning härav den 24 oktober 1957 för verkställande av den begärda utredningen tillsatt en kommitté, bestående av fullmäktiges vice ordförande förste vice talmannen Axel Strand, riksgäldsdirektören Sten Widlund samt delegationens sekreterare docenten Gustaf Petré, har kommittén till fullmäktige den 24 juli 1958 överlämnat sitt betänkande med förslag i ämnet.

Kommitténs förslag innebär i korthet följande.

Delegationen föreslås organiserad såsom ett självständigt verk under riksdagen. Delegationens arbetsutskott bör i fortsättningen såsom hittills fungera som dess verkställande organ. I utskottet skall ingå delegationens ordförande och vice ordförande som självskrivna medlemmar samt därutöver tre medlemmar valda av delegationen inom denna. Delegationens personalorganisation föreslås begränsad till ett fåtal fast anställda tjänstemän under chefskap av en ordinarie befattningshavare — delegationens sekreterare, tillika chef för kansliet (kanslichef) — tillsatt på förordnande tills vidare (Igr Br 4). Övriga i personalförteckningen upptagna tjänstemän är 1 registrator i 13:e lönegraden, 1 biträde i högst 7:e lönegraden samt 1 expeditionsvakt i 7:e lönegraden, samtliga tills vidare med extra ordinarie anställning. Härtill kommer 1 biträdande sekreterare (halvtidstjänstgöring) med särskilt arvode samt tillfällig sekreterar- och biträdespersonal i mån av behov. I sak innebär denna personalorganisation icke någon utökning av nuvarande personaluppsättning. Kommittén har beträffande delegationen jämväl uppdragit riktlinjer i fråga om medelsförvaltning och revision m. m.

Slutligen framlägger kommittén förslag till reglemente för Nordiska rådets svenska delegation, i vilket såsom första paragraf med viss smärre jämkning upptagits de nuvarande bestämmelserna angående ordningen för val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet och vilket i övrigt innefattar de huvudsakliga grunderna för delegationens verksamhet. Detta reglemente skulle fastställas av riksdagen.

Fullmäktige överlämnade den 14 augusti 1958 kommitténs utredning, vilken såsom *bilaga A* torde få fogas till detta utlåtande, och anförde därvid följande.

Såsom delegationen framhåller pekar den hittillsvarande utvecklingen av delegationens verksamhet mot en allt större permanens och regelbundenhet, vilket kommittén ansett tyda på att verksformen framför övriga av kommittén diskuterade alternativ skulle utgöra den för delegationen mest ändamålsenliga organisationen. Ehuru fullmäktige, såsom närmare framgår av kommitténs inledande redogörelse, i tidigare sammanhang med hänsyn till då rådande förhållanden uttalat sig emot att delegationen och dess sekretariat gäves ställningen av ett självständigt riksdagens verk, har fullmäktige likväl nu av nämnda skäl och med hänsyn till vad kommittén i övrigt anfört till stöd för ifrågavarande alternativ funnit sig böra biträda kommitténs förslag, varvid fullmäktige särskilt beaktat kommitténs uppgift om att kostnaderna enligt förevarande alternativ icke skulle komma att överstiga kostnaderna enligt de båda övriga av kommittén diskuterade alternativen. Fullmäktige är härjämte av den uppfattningen, att om verksformen nu väljes, detta ej kan utgöra hinder för en omläggning av organisationen för Nordiska rådets svenska delegation, om ändrade förhållanden så skulle påkalla, exempelvis genom anordnande av ett centralt kansli för Nordiska rådet.

Kommitténs förslag till personalorganisation för delegationen samt angående medelsförvaltning och revision har ej föranlett någon erinran eller särskilt uttalande från fullmäktiges sida liksom ej heller kommitténs förslag till reglemente för delegationen. Fullmäktige vill dock understryka angelägenheten av att delegationen, såsom kommittén också synes ha förutsett, i möjligaste mån genom olika åtgärder söker begränsa behovet av såväl sekreterar- som biträdes- och vaktpersonal.

Över framställningen har utskottet inhämtat yttrande från *delegerade för riksdagens verk*, *lönenämnden för riksdagens verk* och *Nordiska rådets svenska delegation*.

Nordiska rådets svenska delegation hälsar med tillfredsställelse att utredningen kommit till stånd. Efter att ha tagit närmare del av de förslag som utredningen framlagt i det remitterade betänkandet, uttalar delegationen sin anslutning till de allmänna riktlinjer efter vilka dessa utformats. Delegationen tillstyrker sålunda att den får ställning av ett eget riksdagens verk. Utredningen visar övertygande, att detta förslag innebär den mest praktiska lösningen av delegationens organisationsfråga. I sak torde dess förverkligande icke komma att medföra några mera genomgripande förändringar i delegationens nuvarande arbetsformer men skulle möjliggöra mera rationella anordningar vad angår medelsförvaltningen, personalens ställning m. m. Vikt bör särskilt tillmätas det förhållandet, att den föreslagna organisationsformen icke leder till några kostnadsökningar i och för sig.

Vad härefter angår det framlagda förslaget till personalorganisation innebär detta endast att den nu tillämpade personalstaten fastställs. Blott på en punkt föreslås en utökning, nämligen vad angår inrättande av en extra ordinarie biträdestjänst. Delegationen har hittills brukat för månaderna före och efter rådets årliga session tillfälligt anställa ett biträde och under årets övriga månader litat till särskild skrivhjälp anställd mot timersättning. Kostnaderna för den i utredningen föreslagna tjänsten torde komma att endast i ringa grad överstiga de sammanlagda kostnaderna för de hittills tillämpade anordningarna. Möjlighet torde finnas att — därest utred-

ningens förslag bifalles och delegationen beslutar sig för att tillsätta biträdestjänsten — anställa vederbörande på deltid. Utan egentlig kostnadsökning skulle då den ur delegationens synpunkt väsentliga fördelen vinnas, att lämplig vikarie för registratorn vid ledighet för denne alltid finnes att tillgå. Hittills har behovet av vikarie icke kunnat tillgodoses på ett tillfredsställande sätt, vilket försvårat sekretariatets arbete.

Vad slutligen angår de under rubriken medelsförvaltning och revision framlagda förslagen berör delegationen särskilt frågan om arvode i vissa fall för delegationens medlemmar (se § 7 förslaget till reglemente för delegationen). Förslaget innebär att arvode icke skall utgå för deltagande i delegationens och arbetsutskottets sammanträden, icke heller för deltagande i rådets sessioner eller därunder hållna sammanträden med andra organ. Däremot skall enligt förslag ett dagarvode å 30 kronor utgå för deltagande i andra sammanträden för rådets eller delegationens räkning, d. v. s. i praktiken sammanträden med rådets presidium eller med särskilda av rådet tillsatta kommittéer (tre sådana äro för närvarande i verksamhet). Inom delegationen har uttalats sympati för en annan lösning av arvodesproblemet; enligt denna skall arvode utgå för sammanträden, oavsett arten av dessa, dock ej för sammanträden som hållas i Stockholm under riksdagstid. En regel av sådant innehåll skulle stå i bättre överensstämmelse med vad som eljest gäller för riksdagsmännen enligt olika stadganden.

Delegationen tillstyrker, att på sätt utredningen föreslagit bestämmelserna för delegationen samlas i ett av riksdagen antaget reglemente.

Delegerade för riksdagens verk har i huvudsak anfört följande.

Delegerade vilja icke motsätta sig det av kommittén framlagda och av riksgäldsfullmäktige biträdda förslaget om att delegationen och dess kansli organiseras som ett självständigt riksdagens verk. Delegerade hava därvid särskilt fäst sig vid att delegationen med en fastare organisation torde få ökade möjligheter att på ett effektivt sätt fullfölja sin verksamhet. Delegerade hava även funnit det vara en fördel, att delegationens kansli kommer att bli underkastat de fastare normer i fråga om arbetstid m. m., som följer av egenskapen att vara ett riksdagens verk. (Jfr 10 § avlöningsreglementet för riksdagens verk.) Detsamma kan sägas om den besvärsmått över vissa beslut av delegationen, som skulle följa av delegationens ändrade ställning (jfr § 9 i förslaget till reglemente för delegationen). Delegerade för riksdagens verk dela för övrigt den av riksgäldsfullmäktige uttalade uppfattningen, att om verksformen nu väljes enligt de riktlinjer som föreslagits, detta icke utgör hinder för en omläggning av organisationen för delegationen, om ändrade förhållanden det påkalla. När delegerade alltså i princip icke velat motsätta sig kommittéförslaget har detta skett under den förutsättningen att verksformen icke skall tagas till intäkt för en utbyggnad av personalen. Här liksom på andra områden är det av synnerlig vikt att dubbelarbete eller annan onödigt verksamhet undvikas och att delegationen övervakar att det icke finnes anställd större eller mera kvalificerad personal än som är oundgängligen nödvändigt för att fullgöra föreliggande uppgifter.

Kommittén har föreslagit, att delegationens sekreterare och kanslichef skulle erhålla ordinarie anställning i Br 4, vilket innebär att tjänsten skulle tillsättas genom förordnande tillsvidare. Såsom motiv för denna tillsättningsform har angivits att tjänsten ej bör vara förenad med pensionsrätt.

Delegerade för riksdagens verk vilka med anledning därav erinra om att 1958 års B-riksdag godkänt Kungl. Maj:ts proposition nr B 31 angående pensionsreglering för statsanställda m. m. (jfr statsutskottets utlåtande nr B 52), enligt vilken samtliga innehavare av statlig ordinarie tjänst, å vilka statens allmänna avlösningsreglemente äger tillämpning — sålunda även Br-tjänster — komma att tillerkännas egenpensions- och familjepensionsrätt från och med den 1 juli 1959. Det må emellertid i detta sammanhang nämnas, att pensionsrätt enligt det nya reglementet under vissa villkor skall tillkomma även innehavare av statlig arvodesbefattning, om anställningen till sin reella beskaffenhet väsentligen motsvarar lönegradsplacerad tjänst. Härvid göres dock det undantaget, att reglementet icke skall tillämpas i fall där vid lörens bestämmande har förutsatts, att statlig pensionsrätt icke skall vara förenad med anställningen. Huruvida så varit fallet beträffande den nuvarande sekreteraren hos delegationen framgår ej klart av betänkandet. Bestämmelser motsvarande dem som i förevarande hänseenden komma att tillämpas för den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen kunna förutsättas komma att gälla även för riksdagens verk. Vad angår löneställningen vilja delegerade med hänsyn till att med tjänsten torde komma att följa pensionsrätt ifrågasätta, om en placering av tjänsten i så hög lönegrad som Br 4 är tillräckligt motiverad vid jämförelse med vad som tillämpas inom statsförvaltningen i övrigt.

Kommittén har föreslagit bibehållande av den hittills provisoriskt tillämpade anordningen att anlita en sekreterare i utrikesdepartementet på halvtid såsom biträdande sekreterare mot arvode. Delegerade finna i och för sig anordningen ändamålsenlig, men vilja framhålla att vid arvodets bestämmande bör tillses att ersättningen för arbetet icke kommer att väsentligt överstiga vad som skulle ha utgått om lönegradsplacerad halvtidstjänst funnits uppförd å personalförteckningen.¹

Vidare har kommittén föreslagit, att registratorstjänsten i Ae 13, vilken för närvarande formellt är inrättad vid riksdagens ekonomibyrå, skulle med bibehållen lönegradsplacering överflyttas till delegationens personalorganisation samt att tjänstens innehavare därvid skulle få behålla det särskilda arvode som jämlikt beslut av delegationen utgår för extra arbete med tidningsklippning. Delegerade för riksdagens verk vilja med anledning därav framhålla, att det synes principiellt olämpligt att riksdagen skulle godkänna ett dylikt tilläggsarvode såsom förenat med tjänsten. Är det icke möjligt för delegationen att nu organisera arbetet så att registratorn frigöres från ifrågavarande arbetsuppgift, i den mån detta är erforderligt för att registratorn skall få sedvanlig tjänstetid, kan det kanske bli nödvändigt att tills vidare låta den nuvarande tjänstinnehavaren behålla arvodet. Men senast när fråga uppkommer om tjänstens nybesättande bör en dylik omorganisation vara genomförd.

Förslaget om inrättande av en biträdestjänst i *högst* Ae 7 föranleder ingen erinran.

Däremot synes det saknas anledning att för närvarande i personalorganisationen upptaga en expeditionsvaktstjänst. Det synes nämligen tveksamt om en expeditionsvakt kan bli fullt sysselsatt året om hos delegationen. Kommittén har själv ansett att den nuvarande anordningen att riksdagens

¹ Om tjänstemannen tillhör lönegraden A 23, löneklass 26, erhåller han ersättning för mistad lön med $\frac{2\ 460}{2} = 1\ 230$:- per månad. Därtill skulle enligt förslaget läggas 450 kr., varför arvodet skulle komma att uppgå till 1 680 kronor i månaden, motsvarande 3 360 kronor för hel tid. Till jämförelse må nämnas, att kanslichefen, om denne skulle bli placerad i Br 4, får uppbära 3 401 kr. och att till en byråchef i Br 1 utgår lön med 3 024 kr. i månaden.

ekonomibyrå tillhandahåller delegationen vaktmästare, som avlönas av delegationens medel, tills vidare kan bibehållas.

Vid ärendets behandling av delegerade har reservation avgivits av herrar Hagberg och Rubbestad, vilka ansåg att delegerade bort avstyrka de sakkunnigas förslag angående delegationens ställning och arbetsformer.

Lönenämnden för riksdagens verk har icke funnit skäl föreligga för högre placering av sekreteraren och kanslichefen än i lönegrad B 1. Därest nuvarande sekreteraren förordnas å tjänsten bör han — för undvikande av löneminskning — vid uteslutande tjänstgöring hos Nordiska rådet erhålla sådant personligt lönetillägg, att hans löneförmåner kommer att uppgå till lönen i B 4.

Beträffande registratorstjänsten erinrar nämnden om vad nämnden anfört i sina utlåtanden den 30 mars 1955 och den 7 mars 1957 angående löneställningen för denna tjänst. Med hänsyn till föreslagen personaluppsättning för kansliet anser sig nämnden nu icke kunna tillstyrka, att tjänsten hänföres till högre lönegrad än A 9. Nuvarande innehavare av tjänsten bör emellertid på grund härav icke erhålla sänkt lönegradsplacering. Enligt nämndens mening bör särskilt arvode icke utgå till registratorn.

Övriga förslag till lönegradsplacering av tjänster har icke givit nämnden anledning till erinran.

Med anledning av de erinringar som framställt mot förslaget återremitterades ärendet till *fullmäktige i riksgäldskontoret*, som i skrivelse till bankoutskottet den 19 februari 1959 anfört följande.

Kommitténs av fullmäktige biträdda förslag angående lönegradsplaceringen för delegationens sekreterare och kanslichef (Br 4) var baserat på den förutsättningen, att tjänsten ej skulle vara förenad med pensionsrätt. Då denna förutsättning nu ej längre är för handen, i det att jämväl innehavare av Br-tjänst kommer att från och med den 1 juli 1959 tillerkännas egenpensions- och familjepensionsrätt, finner fullmäktige i likhet med delegerade och lönenämnden en placering av tjänsten i så hög lönegrad som Br 4 icke längre tillräckligt motiverad. Däremot har fullmäktige i olikhet mot lönenämnden funnit skäl föreligga för en något högre lönegradsplacering än den vanliga byråchefsgraden B 1. Vid sitt förnyade övervägande av denna fråga har fullmäktige stannat vid att för sekreteraren och kanslichefen förorda en lönegradsplacering, motsvarande den för byråchefer i departementen tillämpade, nämligen lönegraden Br 2. Därest nuvarande sekreteraren förordnas å tjänsten, bör han, såsom lönenämnden framhållit, för undvikande av löneminskning erhålla ett personligt lönetillägg, dock endast så länge han uteslutande tjänstgör hos delegationen. Detta lönetillägg bör motsvara skillnaden i löneförmåner mellan lönegraderna B 2 och B 4. Han bör likaledes bibehållas vid nuvarande tjänstebestämmning, kanslichef.

Vad härefter angår lönegradsplaceringen av registratorstjänsten vill fullmäktige erinra om att lönenämnden i samband med tjänstens inrättande från och med den 1 juli 1955 förklarade sig icke vilja motsätta sig tjänstens placering i dåvarande 19 lönegraden (motsvarande numera 13 lönegraden), ehuru enligt statsförvaltningen allmänt tillämpade normer för lönegradsplacering en så hög placering i och för sig icke vore motiverad. Lönenämnden hade härvid ansett sig böra taga hänsyn till att innehavaren av den ifrågakvarande tjänsten enligt den då rådande organisationen komme

att vara den enda befattningshavaren i delegationens kansli utom sekreteraren och i icke ringa utsträckning komme att bli hänvisad till att arbeta självständigt. En bidragande orsak till den relativt höga tjänsteplaceringen torde också ha varit, att man för ifrågavarande befattning önskade förvärva den person, som dittills fullgjort de ifrågavarande arbetsuppgifterna och därvid tillerkänts avlöningsförmåner i likhet med extra tjänsteman i (dåvarande) 22 löneklassen. Med hänsyn till i ärendet anförda omständigheter biträde jämväl fullmäktige förslaget om inrättande av registratorstjänsten och dess lönegradsplacering.

Lönenämnden har nu, med hänsyn till den föreslagna personaluppsättningen för kansliet, ansett sig icke kunna tillstyrka, att registratorstjänsten hänföres till högre lönegrad än A 9. Vid sin förnyade prövning av denna fråga har fullmäktige ansett sig icke böra för närvarande förorda någon ändrad lönegradsplacering för registratorn, som alltså enligt fullmäktiges mening tills vidare bör bibehållas i 13:e lönegraden. Frågan om registratorns tjänsteställning bör emellertid upptagas till omprövning, sedan ytterligare erfarenhet vunnits om beskaffenheten av de arbetsuppgifter som kommer att åvila innehavaren av sagda tjänst och senast i samband med uppkommen ledighet å tjänsten. Beträffande det särskilda arvode, som nu utgår till registratorn för visst extra arbete med tidningsklippning m. m., delar fullmäktige delegerades och lönenämndens uppfattning angående det principiellt olämpliga i att dylikt tilläggsarvode förenas med tjänsten. Givetvis är det önskvärt, att arbetet inom delegationens kansli organiseras så att registratorn om möjligt kan frikopplas från ifrågavarande extra arbetsuppgift, i den mån den icke kan inrymmas under registratorns normala arbetstid. Såsom en övergångsanordning torde emellertid arvodet tills vidare få utgå, dock högst så länge nuvarande registratorn uppehåller tjänsten.

Vad slutligen angår frågan om arvode i vissa fall för delegationens medlemmar har inom delegationen uttalats sympati för en annan lösning av denna fråga än den som föreslagits av kommittén, nämligen att arvode skall utgå för alla sammanträden, oavsett arten av dessa, dock ej för sammanträden, som hålles i Stockholm under riksdagstid. Då denna fråga har visst samband med spörsmålet om riksdagsarvodena, som ännu icke slutbehandlats av konstitutionsutskottet, har fullmäktige ansett sig icke böra i nu förevarande sammanhang göra något uttalande i frågan.

Nordiska rådets svenska delegation har i skrivelse till utskottet den 15 april 1959 framfört ytterligare synpunkter på ärendet. Delegationen förordar bl. a. några smärre ändringar i förslaget till reglemente för Nordiska rådets svenska delegation.

Enligt 2 § andra stycket reglementsförslaget skall suppleant inträda i delegationen i stället för vald medlem, som avgått ur denna eller fått förfall, enligt bestämmelserna i § 12 riksdagsstadgan. Detta stadgande, som utformats i överensstämmelse med hittills gängse praxis, har befunnits leda till icke fullt tillfredsställande resultat. De mindre partierna har vanligen endast en representant från vardera kammaren i delegationen. För varje medlem finns regelmässigt blott en suppleant. Enligt nyssnämnda regler skall vid förfall för såväl den ordinarie medlemmen som dennes suppleant i delegationen inträda annan av samma kammare vald suppleant, vilken då

kommer att tillhöra annan partigrupp. Naturligare vore i detta läge att en suppleant tillhörande samma partigrupp som den medlem, vilken skall ersättas, finge inträda, trots att han valts från den andra kammaren, innan turen går till suppleanter, valda av samma kammare som den frånvarande medlemmen men tillhörande andra partigrupper. En ändring i denna riktning har visat sig praktiskt behövlig. Delegationen har utarbetat förslag till ny lydelse av § 2 andra stycket i reglementsförslaget i enlighet härmed. Förslaget är av följande lydelse:

§ 2 andra stycket

Suppleant inträde i delegationen i stället för vald medlem, som avgått ur denna eller fått förfall, enligt bestämmelserna i § 12 riksdagsstadgan; *dock skall suppleant, vald av annan kammare än medlemmen men tillhörande samma partigrupp som denne, äga företräde framför suppleant vald av samma kammare som medlemmen men tillhörande annan partigrupp än denne.*

Redan i sitt år 1958 avgivna remissyttrande tog delegationen upp frågan om arvode åt medlemmar och suppleanter för deltagande i sammanträde för rådets eller delegationens räkning. Delegationen uttalade därvid sympati för en sådan lösning av arvodesproblemet, att arvode skulle utgå för alla sammanträden för rådets eller delegationens räkning, oavsett arten av dessa, utom för sammanträden, som hålles i Stockholm under riksdagstid. Arvodesfrågan ansåg delegationen emellertid böra lösas i samband med det allmänna spørsmålet om riksdagsmannaarvodena. Detta spørsmål handlägges för närvarande av konstitutionsutskottet, som dock ännu icke tagit ställning till hithörande frågor. Något avgörande beräknas utskottet icke heller komma att träffa inom den närmaste tiden. Delegationen har under sådana omständigheter ansett sig böra utgå från den lösning, som delegationen enligt vad nyss sagts tidigare förordat och som i huvudsak överensstämmer med vad 1957 års riksdagsarvodesutredning föreslagit med avseende å sammanträden i utrikesnämnden. Arvode bör sålunda utgå för deltagande i andra sammanträden än sådana, som hålles i Stockholm under riksdagssession. Dock bör arvode icke uppbäras för deltagande i rådets sessioner. Arvodet bör lämpligen bestämmas till samma belopp som riksdagsarvodesutredningen föreslagit för utrikesnämndens del eller till 25 kronor för sammanträdesdag. Från dessa utgångspunkter har delegationen låtit utarbeta förslag till ändrad lydelse av § 7 i reglementsförslaget. Förslaget är av följande lydelse.

§ 7.

För deltagande i sammanträde för rådets eller delegationens räkning äger medlem eller suppleant uppbära arvode med 25 kronor för sammanträdesdag; dock utgår arvode icke för sammanträde, *som hålles under rådssession eller i Stockholm under tid då riksdagssession pågår.*

Härjämte föreslår delegationen en jämkning av § 8 första stycket reglementsförslaget av innebörd att jämväl suppleant skall automatiskt hänföras till rese- och traktamentsklass A.

Delegationen har också framfört synpunkter på frågan om lönegradsplaceringen för sekreteraren och kanslichefen. Delegationen anför därom följande.

Sekreterarsysslan förändrades från och med den 1 juli 1957 till en heltidstjänst, sedan riksdagen bifallit ett utlåtande av bankoutskottet (1957: 15), vari utskottet förklarat sig icke vilja motsätta sig att den nuvarande innehavaren av sekreterarposten såsom arvode erhöle ett sådant personligt arvodestillägg, att hans löneförmåner komme att uppgå till högst den lön som motsvarade Cr 15 (nuv. Br 4). Från och med nämnda dag har också i enlighet härmed arvode utgått till sekreteraren med ett belopp motsvarande lönen i lönegrad B 4. Den nuvarande sekreteraren innehar en e. o. pensionsberättigande tjänst som assessor i Svea hovrätt.

Den av fullmäktige i riksgäldskontoret tillsatta utredningen föreslog på förevarande punkt, att till grund vid lönegradsplaceringen av tjänsten som sekreterare och kanslichef borde läggas det arvode, som den nuvarande sekreteraren tillerkänts, varför tjänsten sålunda borde placeras i lönegrad 4 å löneplan B, d. v. s. — tillade kommittén — i samma lönegrad som motsvarande chefstjänsteman hos riksdagens revisorer. Då utredningens förslag insändes av riksgäldsfullmäktige, funno dessa detta, såvitt anginge bl. a. personalorganisationen, icke föranleda erinran eller särskilt uttalande från fullmäktiges sida.

I yttrande över förslaget uttalade lönenämnden för riksdagens verk utan närmare motivering, att den icke fann skäl föreligga för högre placering av sekreteraren och kanslichefen än i lönegrad B 1. Delegerade för riksdagens verk ifrågasatte — med hänsyn till att med tjänsten torde komma att följa pensionsrätt — om en placering i så hög lönegrad som Br 4 vore tillräckligt motiverad. Delegationen åter fann för sitt vidkommande utredningens förslag i denna del icke giva anledning till anmärkning eller uttalande.

Till någon mera ingående värdering av de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna torde det hittills icke ha blivit tillfälle. De instanser, som haft att yttra sig, ha därför blivit nödsakade att, i avsaknad av material som skulle kunna tjäna som underlag för en bedömning, företaga mera godtyckliga uppskattningar. Då delegationen ansett önskvärt, att bankoutskottet vid sitt ställningstagande hade tillgång till närmare upplysningar om de tjänsteåligganden, som åvila den ifrågavarande befattningshavaren, och om andra omständigheter av beskaffenhet att inverka vid det slutliga avgörandet, har inom delegationens kansli sammanställts en promemoria i ämnet, vilken överlämnats till utskottet.

Av vad ovan anförts framgår, att delade meningar föreligga rörande huruvida tjänsten bör inplaceras i någon av de båda byråchefslönegraderna eller om den — som hittills antagits — skall vara att betrakta som en avdelningschefsbefattning. Till den fråga har delegationen tagit ställning i sitt tidigare remissyttrande till bankoutskottet. Ett uppskov med det slutliga avgörandet synes dock delegationen vara att föredraga framför att nu fatta beslut i oenighetens tecken. Ett anstånd kan vara motiverat även ur den synpunkten, att utformningen av rådets framtida verksamhet kan komma att påverkas av marknadsfrågornas utveckling. Därest ett avgörande ställes på framtiden, förutsätter delegationen, att tjänsten som sekreterare och kanslichef tills vidare förblir en arvodesbefattning och att arvodet till befattningshavaren utgår efter oförändrade grunder.

Utskottet

Nordiska rådets svenska delegation har nu varit i verksamhet i nära sju år. Redan 1957 fann utskottet att en utredning om delegationens ställning och arbetsformer borde företagas och föranstaltade härom. På grundval av vad den av fullmäktige i riksgäldskontoret tillsatta kommittén anförde i sin den 24 juli 1958 redovisade utredning finner utskottet — i likhet med de hörda remissinstanserna — att Nordiska rådets svenska delegation i fortsättningen bör organiseras som ett självständigt verk under riksdagen. Även om små administrativa enheter som regel bör undvikas, är verksformen i detta fall att föredraga, då härigenom skapas en säker grundval för anslagspetita, medelsredovisning och revision. Kommittén har övertygande visat att verksformen även i övriga avseenden är lämpligare än andra tänkbara alternativ i organisatoriskt avseende. Delegationen torde genom denna fastare organisation få större möjligheter att effektivt fullfölja sitt arbete. När utskottet nu förordar verksformen grundar sig detta vidare på den bedömningen att delegationens arbete fått en varaktig och regelbunden karaktär. Utskottet vill emellertid samtidigt framhålla, att om ändrade förhållanden skulle påkalla en annan organisation bör verksformen icke få utgöra hinder för en omläggning.

Kommitténs förslag till reglemente för Nordiska rådets svenska delegation med de ändringar däri som förordats av delegationen kan utskottet i huvudsak biträda. Enligt vad utskottet inhämtat avser konstitutionsutskottet att föreslå att nu gällande regler rörande ersättning åt utrikesnämndens ledamöter skall bibehållas tills vidare i huvudsak oförändrade. Med hänsyn härtill bör tills vidare icke något arvode utgå till medlemmar av Nordiska rådets svenska delegation. I § 6 i förslaget till reglemente har upptagits en förskrift om att delegationen skulle ha att årligen vid riksdagens början till riksdagen avgiva berättelse över sin verksamhet och rådets arbete, varjämte berättelse skulle överlämnas till Konungen. Enligt hittillsvarande praxis har berättelsen avgivits till Konungen, som sedan överlämnat den till riksdagen. Utskottet finner att denna ordning bör tills vidare bibehållas. Det torde få anmärkas, att den av kommittén förordade lösningen synes förutsätta en ändring av riksdagsordningen. Förslaget till reglemente har efter de jämkningar som utskottet förordat den lydelse som framgår av *bilaga B*. Reglementet bör träda i kraft den 1 juli 1959.

Vad angår det av kommittén framlagda förslaget till ändrad lydelse av 6 § instruktionen för bankoutskottet avser utskottet att behandla detta i sitt memorial angående instruktion för nästkommande riksdags bankoutskott. Vad kommittén anförde rörande medelsförvaltning och revision har icke givit anledning till erinran från utskottets sida. Utskottet har funnit sig bör i allt väsentligt godtaga det förslag till budgetuppställning som delegationen framlagt för fullmäktige i riksgäldskontoret med skrivelse den 5 november 1958 och får i detta avseende hänvisa till sitt utlåtande nr 38.

Beträffande slutligen personalorganisationen har vissa erinringar fram-

kommit mot kommittéförslaget. I anledning därav och då utvecklingen av frågan om den nordiska marknaden kan komma att påverka delegationens arbete finner utskottet, att det bör anstå med en ordinariesättning av befattningen såsom sekreterare och kanslichef hos delegationen. Befattningen bör enligt utskottets mening tills vidare vara en arvodestjänst. Utskottet har icke någon erinran mot att arvodet till den nuvarande innehavaren utgår efter oförändrade grunder.

Vad som anförts av utredningen beträffande biträdande sekreteraren har icke givit anledning till erinran från utskottet. Någon ändring i fråga om registratorsbefattningens lönegradsplacering anser utskottet nu icke böra ifrågakomma. Befattningen bör sålunda vara placerad i Ae 13. I likhet med lönenämnden för riksdagens verk är utskottet av den uppfattningen att särskilt arvode för tidningsurklippning i fortsättningen icke bör utgå till registratorn. Utskottet anser också, i anslutning till vad fullmäktige i riksgäldskontoret anfört, att registratorsbefattningens löneställning kan förtjäna upptagas till omprövning i samband med uppkommen ledighet å tjänsten.

Utskottet biträder kommitténs förslag beträffande biträdes- och vaktpersonal. Härvid förutsätter utskottet att den nuvarande anordningen att riksdagens ekonomibyrå tillhandahåller delegationen vaktmästare upphör i och med att delegationen själv tillsätter tjänsten som expeditionsvakt i lönegrad Ae 7 vid delegationens kansli. Den nya personalorganisationen bör tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1959.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må
dels antaga reglemente för Nordiska rådets svenska delegation av den lydelse som härvid fogade *Bilaga B* utvisar,
dels ock godkänna de grunder i övrigt för delegationens verksamhet och personalorganisation som ovan angivits.

Stockholm den 28 april 1959

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Boo, Mogård, Larsson, Åke, Mannerskantz* och Danmans;

från andra kammaren: herrar Sköldin, Eliasson i Sundborn, Persson i Appuna, Agerberg, Adamsson*, Setterberg i Vilske-Kleva, Boija och Berglund.

* Ej närvarande vid justeringen.

Bilaga A

Till Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret

Den 24 oktober 1957 beslöto fullmäktige i riksgäldskontoret att tillsätta en kommitté med uppdrag att efter utredning rörande Nordiska rådets svenska delegations ställning inom den riksdagen underställda förvaltningen till fullmäktige inkomma med förslag i ärendet. Till ledamöter av kommittén utsågos fullmäktiges vice ordförande förste vice talman Axel Strand, riksgäldsdirektören Sten Widlund samt delegationens sekreterare docenten Gustaf Petrén. Strand har fungerat som kommitténs ordförande och Petrén som dess sekreterare.

Sedan utredningsarbetet nu slutförts, får kommittén härmed till fullmäktige överlämna utredning angående Nordiska rådets svenska delegations ställning och arbetsformer jämte

- 1) förslag till Reglemente för Nordiska rådets svenska delegation (*Bilaga 4*),
- 2) förslag till ändrad lydelse av 6 § instruktionen för nästa riksdags bankoutskott (*Bilaga 5*) och
- 3) förslag till tjänste- och personalförteckningar för Nordiska rådets svenska delegation (*Bilaga 6*).

Stockholm den 24 juli 1958

AXEL STRAND

STEN WIDLUND

GUSTAF PETRÉN

Utredning

angående

Nordiska rådets svenska delegations ställning och arbetsformer

1. Inledning

I sin till riksgäldskontoret ingivna skrivelse den 30 november 1956 med uppgifter om anslagsbehovet för Nordiska rådets svenska delegation för budgetåret 1957/58 framställde delegationen vissa önskemål rörande personalorganisationen vid delegationens expedition. Framställningen överlämnades av fullmäktige till 1957 års bankoutskott för behandling i samband med övriga framställningar avseende utgifter under fjortonde huvudtiteln (Riksdagen och dess verk m. m.).

Över delegationens framställning inhämtade bankoutskottet yttrande från fullmäktige i riksgäldskontoret och lönenämnden för riksdagens verk; båda yttrandena äro dagtecknade den 7 mars 1957.

I sitt yttrande erinrade fullmäktige i riksgäldskontoret bl. a. om att fullmäktige nästföregående år i remissyttrande till bankoutskottet uttalat sig mot att delegationen och dess sekretariat gäves ställningen av ett självständigt riksdagens verk. Såvitt fullmäktige kunnat finna, hade några särskilda omständigheter därefter icke inträffat av beskaffenhet att kunna motivera en ändrad uppfattning härutinnan.

Även lönenämnden för riksdagens verk erinrade om ett tidigare utlåtande av den 2 maj 1956 över en i stort sett likartad framställning från delegationen. I detta utlåtande hade lönenämnden bl. a. anfört, att nämnden för sin del icke blivit övertygad om att arbetsformerna för Nordiska rådets verksamhet ännu vunnit sådan stadga, att tiden vore mogen att avgöra frågan om en fastare organisation av det svenska sekretariatet. Lönenämnden fann sig icke heller nu kunna förorda någon fastare organisation utan ansåg, att delegationens personal borde ha samma anställningsform som tidigare.

I skrivelse den 4 april 1957 till bankoutskottet återupptog delegationen frågan om personalorganisationen för delegationens kansli. Delegationen anförde därvid bl. a.:

Delegationen intager en särställning bland myndigheter och organ under fjortonde huvudtiteln, i det den icke har någon avlöningsstat i egentlig mening och icke heller eljest är underkastad några särskilda föreskrifter för sin medelsanvändning, trots att delegationen för närvarande har tre under hela året permanent verksamma befattningshavare. De för riksdagen och dess verk i allmänhet gällande reglerna äro sålunda icke omedelbarligen och formellt tillämpliga å delegationen annat än för visst särskilt fall, utan denna har ansetts kunna disponera de medel, som anvisas å riksstaten för dess behov, efter de linjer den själv finner lämpliga.

Under de fem år, delegationen nu varit i verksamhet, ha efter hand en rad frågor uppkommit delvis av ekonomisk och kameral natur, vilka delegationen in pleno eller genom ett särskilt inrättat arbetsutskott måst lösa från

fall till fall. Delegationen har därvid självfallet genomgående eftersträvat att följa de principer, som tillämpas av riksdagen och dess verk.

Tiden torde emellertid nu vara inne att söka finna något fastare former för delegationens verksamhet. Att fatta beslut härom torde icke vara möjligt utan föregående utredning. Denna torde böra avse bl. a. frågor om delegationens formella kompetens i olika avseenden, t. ex. beträffande tjänstetillsättningar och medelsförvaltningen, och om arbetsutskottets ställning och kompetens samt delegationens möjlighet att delegera beslutanderätt till detta. Organisationen av kansliet och expeditionen torde vidare böra omfattas av utredningen och i samband därmed delegationens förhållande till övriga riksdagsorgan. Häruöver bör utredningen avse bestämmelserna om ersättning för deltagande i sammanträden och rörande traktamenten och resekostnadsgottgörelse m. m. En särskild fråga, som kräver beaktande, är hur revisionen lämpligen bör utformas med avseende å den betydande del av delegationens anslag, som förbrukas för rådets gemensamma ändamål och därigenom undandrages en effektiv revision.

Under hänvisning till vad sålunda anförts ville delegationen för sin del förorda, att det åt fullmäktige i riksgäldskontoret uppdroges att verkställa en utredning rörande delegationens ställning och arbetsformer.

Bankoutskottet anförde i utlåtande i ämnet, nr 15/1957, att frågan om behovet av en varaktig omorganisation av delegationens kansli syntes kunna bedömas, sedan en sådan utredning rörande delegationens ställning och arbetsformer företagits, varom delegationen hemställt. Utskottet förklarade sig vidare avse att, därest riksdagen icke hade något att erinra häremot, uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att föranstalta om utredning i detta hänseende.

Sedan utskottets hemställan i nämnda utlåtande nr 15 bifallits av riksdagen, uppdrog bankoutskottet i skrivelse den 29 maj 1957 åt fullmäktige i riksgäldskontoret att föranstalta om utredning rörande Nordiska rådets svenska delegations ställning inom den riksdagen underställda förvaltningen.

I anledning härav tillsatte fullmäktige den 24 oktober 1957 kommittén och gav den i uppdrag att efter utredning i frågan till fullmäktige inkomma med förslag i ärendet.

Kommittén har planlagt sitt arbete så, att först spörsmål, som sammanhånga med delegationens ställning i riksdagsförvaltningen, upptagits till behandling, varjämte arbetsutskottets organisation och uppgifter berörts. Här-efter har personalbehovet och personalorganisationen för delegationens kansli blivit föremål för prövning. Slutligen har kommittén behandlat vissa spörsmål, som avse medelsförvaltning och revision. Sistnämnda frågor påkalla uppmärksamhet icke minst med hänsyn till de betalningar, som göras de nordiska länderna emellan.

2. Delegationens ställning m. m.

Gällande ordning

Delegationen grundar sin existens på stadgan den 20 augusti 1952 (nr 618) för Nordiska rådet i den lydelse ifrågavarande stadga erhållit genom

kungl. förordning den 6 juni 1957 (nr 296), vilken trätt i kraft fr. o. m. den 1 januari 1958 (se *Bilaga 1*). Motsvarande stadgor gälla i Danmark, Finland, Island och Norge.

Av 2 § nämnda stadga framgår, att Nordiska rådet består av valda medlemmar och regeringsrepresentanter. Vidare kan av 8 § stadgan utläsas, att medlemmarna förutsättas skola samlas i nationella delegationer. Enligt nyssnämnda 2 § har Sveriges riksdag att inom sig utse sexton medlemmar i rådet jämte erforderligt antal suppleanter för den tid och på det sätt som i Sverige bestämmes. Tillika föreskrives i samma paragraf, att bland landets valda medlemmar olika politiska riktningar skola vara företrädde. Regeringsrepresentanter äger svenska regeringen utse bland sina medlemmar till det antal, som den önskar. Enligt 3 § stadgan äga regeringsrepresentanter icke rösträtt i rådet. Rådet samlas enligt 4 § en gång årligen till ordinarie session i någon av ländernas huvudstäder; dessutom kan extra session hållas.

I den svenska delegationen ingå såväl de av riksdagen valda medlemmarna som de svenska regeringsrepresentanterna. Nyssnämnda bestämmelse om att regeringsrepresentanterna sakna rösträtt i rådet har ansetts böra medföra, att dessa representanter icke heller ha rösträtt i de nationella delegationerna. På grund härav och då enligt hittillsvarande praxis regeringen plägar utse sina representanter allenast för den relativt korta tid, under vilken en session pågår, ha regeringsrepresentanter kommit att icke deltaga i delegationens arbete annat än under sessionstid.¹ Under tiden mellan sessionerna ha dock regeringsmedlemmar vid olika tillfällen efter särskild inbjudan deltagit i delegationens överläggningar rörande olika spörsmål.

I stadgan för Nordiska rådet förutsättes, att varje land för sig antager bestämmelser rörande val av sina medlemmar i rådet. Sådana bestämmelser finnas för Sveriges vidkommande i den av riksdagens båda kamrar den 20 maj 1953 antagna Ordning för val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet, ändrad den 5 mars 1958 (se *Bilaga 3*). Enligt denna ordning åligger det vardera kammaren att, med tillämpning av 75 § 1 mom. riksdagsordningen och riksdagsstadgan, vid varje riksdag inom sex dagar efter riksdagens öppnande välja åtta medlemmar i rådet jämte åtta suppleanter för dessa för tiden intill dess val nästa gång äger rum. Vidare föreskrives i ordningen att, såframt särskilda skäl därtill föranleda, talmanskonferensen må bestämma annan tid för valen, så ock vid en och samma riksdag föranställa om nya val. Sistnämnda regel om »upplösning» och »nyval» har ännu icke tillämpats. Valen ha sålunda hittills skett enligt huvudregeln i samband med utskottsvalen vid riksdagens början.

Med stöd av 12 § stadgan har rådet fastställt en arbetsordning, vari verksamheten närmare regleras (beträffande arbetsordningens svenska text, se *Bilaga 2*). Enligt § 25 i denna väljer varje delegation ett arbetsutskott med uppgift att rådslå med rådets presidium och övriga arbetsutskott i frågor,

¹ Nordiska rådet har hittills hållit följande sessioner: den första $13/3-21/3$ 1953 i Köpenhamn, den andra $9/8-18/8$ 1954 i Oslo, den tredje $28/1-3/2$ 1955 i Stockholm, den fjärde $27/1-3/2$ 1956 i Köpenhamn och den femte $15/2-22/2$ 1957 i Helsingfors. Den sjätte sessionen kommer att äga rum i Oslo med början $20/10$ 1958.

som angå organisationen av rådets verksamhet. Ifrågavarande arbetsutskott ha jämväl vissa uppgifter vid förberedande av val inom rådet (§ 16).

Ett dylikt arbetsutskott utsåg den svenska delegationen redan före arbetsordningens tillkomst vid sitt första sammanträde den 30 maj 1952. Utskottet har alltifrån begynnelsen bestått av fem medlemmar, representerande samtliga fyra i delegationen företrädde riksdagspartier. Redan vid ifrågavarande sammanträde den 30 maj 1952 fick arbetsutskottet i uppdrag att deltaga i förberedelserna för rådets session — då avsågs rådets första session — samt i övrigt omhänderha delegationens löpande angelägenheter. På grundval av detta allmänt avfattade mandat har arbetsutskottet kommit att i verkligheten fungera som delegationens verkställande organ.

Kommittén

Rådet har nu varit i verksamhet i nära sex år. Erfarenheterna under denna tid giva, enligt kommitténs mening, vid handen, att rådet med all sannolikhet kommer att fortbestå och att dess verksamhet kommer att successivt ökas. Den allmänna tendensen mot ökat samarbete över gränserna gör sig alltmera gällande även i relationerna de nordiska länderna emellan. De resultat, som under senare år redan uppnåtts inom ramen för nordiskt samarbete, torde kunna väntas sporra intresset att gå vidare denna väg. Att rådet fullgör viktiga uppgifter i detta sammanhang och framdeles icke kan undvaras såsom kontaktorgan mellan de nordiska länderna, har blivit alltmera uppenbart. Därest de nu pågående undersökningarna om ett närmare ekonomiskt samarbete mellan de nordiska länderna mynna ut i positiva beslut i någon form, kan med visshet förutses, att rådets betydelse snabbt kommer att vidgas. Även om emellertid det planerade samarbetet på det ekonomiska området icke skulle komma till stånd i den form, varom förslag för närvarande föreligga, är det tydligt att övriga arbetsuppgifter på skilda fält - inom lagstiftning, samfärdsel, undervisning etc. — komma att vara av den omfattning, att rådet behöver ha tillgång till en fast organisation i Sverige.

Med stöd av dylika allmänna överväganden har kommittén funnit sig böra utgå från att rådets verksamhet kommer att under överskådlig framtid ha åtminstone den omfattning som för närvarande och att den snarast kan förmodas komma att utvidgas.

Av den i det föregående lämnade redogörelsen framgår, att delegationen huvudsakligen är ett parlamentariskt organ. Någon ändring härvidlag är icke att förutse. Med hänsyn härtill och då det knappast torde komma i fråga att administrativt föra delegationen in under exempelvis utrikesdepartementet saknas enligt kommitténs mening anledning att frånga den hittillsvarande ordningen, enligt vilken kostnaderna för Nordiska rådet och därmed även för delegationen bestridas med anslag från fjortonde huvudtiteln, d. v. s. från riksdagens huvudtitel. Delegationen torde sålunda böra kvarstå såsom ett riksdagens organ i förvaltningsmässigt avseende.

Då det gäller frågan, vilken ställning delegationen bör erhålla inom riksdagsorganisationen, har kommittén såsom ett första alternativ prövat den ordningen att jämställa delegationen med ett riksdagens utskott (Alt. I). Vid en närmare granskning visar det sig emellertid, att delegationens organisationsform icke är fullt jämförlig med ett riksdagsutskotts. Arbetet i riksdagens utskott är begränsat till tid då riksdagssession pågår. Dessa ha icke egen medelsförvaltning och icke heller permanent anställd personal. Delegationen däremot är i verksamhet året runt och har att disponera över icke obetydliga belopp för sitt arbete; den har vidare personal med fast anställning. Delegationens ställning som en del av Nordiska rådet med vad därav följer påverkar också den organisatoriska frågan och nödvändiggör, att delegationen göres relativt fristående i förhållande till det löpande riksdagsarbetet. Med hänsyn till nu anförda omständigheter torde det icke låta sig praktiskt göra att inplacera delegationen i riksdagsorganisationen som likställd med riksdagens ständiga utskott.

Under sådana förhållanden har kommittén prövat jämväl andra alternativa lösningar, nämligen att antingen inordna delegationen eller i vart fall dess personal under något redan befintligt riksdagsorgan (Alt. II) eller ge delegationen ställning som ett riksdagens verk (Alt. III).

Alt. II har i viss omfattning provisoriskt tillämpats sedan den 1 juli 1955. Från och med nämnda dag har hos delegationen funnits en extraordinarie befattning som registrator, vilken enligt beslut av 1955 års riksdag inrättades å riksdagens ekonomibyrå, dit tjänsten alltså hör i administrativt hänseende och där den redovisas. Tillsättningen av tjänsten ankommer dock på delegationen, som har att utöva även övriga vederbörande myndighet enligt avlöningsreglementet åvilande uppgifter. Ekonomibyrån har sålunda icke någon befattning med vederbörande tjänstemans arbetsuppgifter eller arbetsförhållanden i övrigt. Att på liknande sätt under riksdagens ekonomibyrå inordna andra ordinarie eller extraordinarie tjänster torde emellertid icke vara en framkomlig väg. Fullmäktige i riksgäldskontoret ha i sitt förenämnda yttrande av den 7 mars 1957 till bankoutskottet uttalat, att de av flera skäl icke ansåge lämpligt att tillskapa en lönegradsplacerad tjänst för delegationens chefssekreterare vid riksdagens ekonomibyrå, även om en sådan anordning av särskilda skäl ansetts kunna ifrågakomma beträffande registratorsbefattningen hos delegationen. Då beslutanderätten beträffande delegationens personal och verksamhet lämpligen bör ligga hos delegationen eller dess verkställande organ (arbetsutskottet), måste varje ordning, varigenom delegationen och dess personal föras in under ett redan existerande riksdagens verk med helt andra uppgifter, medföra kompetensproblem och leda till administrativ oformlighet. Detta alternativ kan därför icke förordas.

Vad beträffar det återstående alternativet (Alt. III), vilket som nämnts innebär att delegationen skulle få ställning som ett riksdagens verk, pekar den hittillsvarande utvecklingen av delegationens verksamhet mot en allt större permanens och regelbundenhet, vilket enligt kommitténs mening otvi-

velaktigt tyder på att verksformen skulle utgöra den för delegationen mest ändamålsenliga organisationen. Ehuru som regel små administrativa enheter torde böra undvikas, har kommittén vid sina överväganden kommit till den uppfattningen, att verksformen skulle för delegationens vidkommande ur skilda synpunkter medföra så stora fördelar jämfört med den nuvarande ordningen, att några mer vägande invändningar icke synas kunna framställas mot ifrågavarande alternativ. I sådant hänseende vill kommittén särskilt framhålla, att en organisation av delegationen såsom ett riksdagens verk skulle medföra en säkrare grundval för anslagspetita, medelsredovisning och revision. Vidare skulle personalen inordnas under de för riksdagens verk i övrigt gällande avlönings- och pensionsbestämmelserna. Av betydelse torde även vara, att riksdagen skulle få större möjligheter att utöva kontroll över delegationens verksamhet, om denna anpassades efter de för dess övriga verk gällande fasta normerna. Det är kommittén likväl angeläget att i detta sammanhang jämväl understryka vikten av att man vid genomförande av en omorganisation enligt förevarande alternativ söker i möjligaste mån bevara den smidighet, som hittills eftersträvats, och att alla möjligheter i övrigt till förenklingar tillvaratagas. Bl. a. synes någon mera vidlyftig reglering av arbets- och beslutformerna icke vara erforderlig. Det torde i huvudsak vara till fyllest att bygga vidare på den praxis, som hittills utvecklats sig, med arbetsutskottet som det administrativt centrala organet. De olägenheter av ekonomisk och organisatorisk art, som kunna föranledas av att delegationen blir en relativt liten arbetsenhet, torde i icke ringa grad kunna undvikas genom att delegationen i så stor utsträckning som är praktiskt möjligt får begagna sig av de gemensamma anordningar, som riksdagsförvaltningen (riksdagens ekonomibyrå, riksdagens kanslideputerade och riksgäldskontoret) kan tillhandahålla för skrivhjälp, korrekturläsning, medelsredovisning och revision samt andra kamerala ändamål. Motsvarande frågor ha såvitt angår riksdagens revisorer kunnat lösas. Vissa erfarenheter torde också kunna hämtas därifrån.

Med hänsyn till det ovan anförda har kommittén stannat för att förorda Alt. III. Kommittén har härvid särskilt beaktat, att kostnaderna vid detta alternativ enligt kommitténs uppfattning icke skulle komma att överstiga kostnaderna enligt de båda övriga här diskuterade alternativen.

I anslutning till vad sålunda förordats har kommittén upprättat ett förslag till reglemente för Nordiska rådets svenska delegation, vilket avsiktligt gjorts så kortfattat som möjligt och allenast upptager vissa grundläggande bestämmelser för delegationen och dess arbetsutskott (*Bilaga 4*).

Delegationens arbetsutskott bör i fortsättningen liksom hittills fungera som dess verkställande organ. Dess nuvarande medlemsantal, fem, kan måhända förefalla väl stort. Då det emellertid synes kommittén önskvärt, att samtliga i delegationen företrädde partier kunna bliva representerade även i arbetsutskottet och då suppleanter icke skola utses, torde det nuvarande medlemsantalet böra bibehållas. I utskottet föreslås sålunda skola ingå de-

legationens ordförande och vice ordförande som självskrivna medlemmar samt därutöver tre medlemmar valda av delegationen inom denna. Mandattiden för arbetsutskottet bör vara densamma som för delegationen. Arbetsutskottet bör väljas av delegationen årligen i samband med att denna konstituerar sig. Skulle talmanskonferensen under en och samma riksdag föranstalta om nya val till delegationen, bör nytt val förrättas även av ordförande, vice ordförande och övriga medlemmar av arbetsutskottet. För att utskottet skall vara beslutfört bör erfordras att minst tre medlemmar av utskottet äro närvarande.

Då det gäller att angeva arbetsutskottets uppgifter, är det lämpligt att utgå från nuvarande praxis. I princip tillkommer beslutanderätten delegationen som sådan, men den har i vissa delar delegerats till arbetsutskottet. Det torde nu vara lämpligt att regler härom intagas i reglementet. Därvid är det emellertid knappast nödvändigt att i detalj angeva utskottets kompetens. Detta bör i huvudsak ha till uppgift att ombesörja delegationens löpande angelägenheter och att handlägga de ärenden, som av delegationen hänskjutits till utskottet.

På arbetsutskottet bör sålunda främst ankomma att handha förvaltningen av de för rådets och delegationens verksamhet anvisade anslagen å fjortonde huvudtiteln i enlighet med de föreskrifter, som riksdagen och delegationen kunna ha lämnat. Inom denna ram bör utskottet äga disponera över tillgängliga medel. Även anslagsberäkningarna böra företagas av utskottet. På detta bör vidare ankomma att anställa erforderlig personal, dock att delegationen själv bör tillsätta sin sekreterare, tillika chef för delegationens kansli (kanslichef), samt att i anslutning till vad som gäller inom riksdagens övriga verk fastställa erforderliga föreskrifter rörande kanslipersonalens tjänstgöringsförhållanden m. m. Framställningar till myndigheter i viktigare frågor böra göras av delegationen, dock med möjlighet för utskottet att i delegationens ställe besluta om brådskande åtgärder ävensom att eljest företräda delegationen under tid, då riksdagssession icke pågår.

Föredragningen såväl i delegationen som i arbetsutskottet bör ombesörjas av kanslichefen. Protokoll bör föras hos både delegationen och arbetsutskottet.

Delegationen bör årligen avgiva berättelse till riksdagen över sin verksamhet och rådets arbete. Liksom hittills varit fallet synas berättelserna böra remitteras till utrikesutskottet. Med hänsyn till delegationens ställning bör ett exemplar av berättelsen lämnas till Kungl. Maj:t.

I de avseenden, i vilka beslutanderätten utövats av arbetsutskottet, böra dettas avgöranden — efter besvär eller annorledes — kunna upptagas till omprövning av delegationen. Regler härom torde icke erfordras. Vad angår talan mot delegationens beslut böra de för riksdagens verk i allmänhet tillämpade bestämmelserna om möjlighet att anföra besvär hos bankoutskottet avse jämväl delegationens beslut i motsvarande avseenden. Föreskrift här om torde böra intagas i reglementet, varjämte viss smärre ändring blir erforderlig i bankoutskottets instruktion (se *Bilaga 5*).

Bestämmelser i ovan berörda hänseenden ha på grundval av här redovisa-

de överväganden intagits i det förenämnda av kommittén uppgjorda förslaget till reglemente för Nordiska rådets svenska delegation, vilket närmare behandlas i avsnitt 6. Specialmotivering.

3. Personalorganisationen

Nordiska rådet saknar gemensamt sekretariat. Däremot har enligt 8 § stadgan för rådet varje lands delegation att anställa sekreterare och annan personal.¹ I paragrafen stadgas vidare, att sekretariatets verksamhet och inbördes samarbete försiggå under presidiets ledning. Föreskriften tillämpas så, att sekreterarna i de fem nationella delegationerna samfällt fullgöra de sekreteraruppgifter av gemensam natur, som måste lösas för att rådet skall kunna funktionera.

I praktiken har därvid en viss fördelning av uppgifterna skett mellan sekretariatet. Vad angår rådets sessioner föreskrives i § 8 arbetsordningen, att som sekreterare vid sådan session skall fungera sekreteraren hos den delegation, i vars land sessionen hålles. Presidiet förordnar den personal, som i övrigt medverkar i sekretariatsgöromålen under en session. Föredragningen i utskotten under sessionen ombesörjes främst av dels utskottets sekreterare, dels särskilt anlitate experter. De rådskommittéer, som enligt 7 § stadgan kunna tillsättas för beredning av särskilda ärenden under tiden mellan sessionerna, kunna även anställa sekreterare och tillkalla den biträdespersonal, som erfordras för deras arbete.

Rådets stadga och arbetsordning behandla icke de nationella delegationernas arbetsformer. Det är emellertid självfallet att envar delegationssekreterare har att fullgöra sedvanliga sekreteraråligganden inom den egna delegationen, t. ex. som föredragande och protokollförare i delegation och arbetsutskott samt som verkställare av delegationens och arbetsutskottets beslut.

a) Svenska delegationens nuvarande personalorganisation

Sekreterarsysslan i den svenska delegationen har från början betraktats som en chefstjänst och sedan den 1 juli 1957 förutsatts skola vara en heltidstjänst. Från nyssnämnda tidpunkt har den nuvarande innehavaren av sekreterarposten såsom arvode tillerkänts de löneförmåner, vilka tillkomma tjänsteman i lönegraden B 4 enligt avlöningsreglementet för riksdagens verk.

I delegationens kansli, vilket förestås av sekreteraren, tjänstgöra för närvarande utom denne två heltidsanställda befattningshavare, nämligen en registrator och en vaktmästare, samt dessutom viss annan personal.

Registratorstjänsten inrättades fr. o. m. den 1 juli 1955 såsom en extra ordinarie befattningshavare i numera lönegrad Ae 13; härjämte utgår jämlikt beslut av delegationens arbetsutskott den 19 oktober 1955 till den nuvarande innehavaren av tjänsten särskilt arvode med 150 kronor för månad såsom ersättning för extra arbete med tidningsklippning. Såsom redan nämnts har tjäns-

¹ Denna regel torde icke utgöra hinder för ovan föreslagna anordning, enligt vilken delegationen till arbetsutskottet delegerar rätten att anställa huvuddelen av personalen.

ten formellt inrättats vid riksdagens ekonomibyrå, där den i administrativt hänseende redovisas.

Någon särskild vaktmästartjänst har icke inrättats hos delegationen. Emellertid har delegationens behov av vaktmästarhjälp och annat liknande biträde tillgodosetts genom tillfälligt anlåtande av vaktmästare vid riksdagens ekonomibyrå. Fr. o. m. den 1 januari 1957 har en sådan vaktmästare avdelats för heltidstjänstgöring hos delegationen med uppgift att där utföra såväl vaktmästar- som vissa skrivbiträdesgöromål. Den nuvarande vaktmästaren innehar en extra ordinarie befattning placerad i lönegrad Ae 7; kostnaderna för hans avlönande bestridas av delegationens medel, ehuru tjänstemannen står kvar på ekonomibyråns personalstat.

Sedan den 1 december 1956 är hos delegationen anställd en biträdande sekreterare med uppgift att tillhandagå sekreteraren vid fullgörande av olika löpande göromål. Sysslan är avsedd såsom en halvtidstjänst. Innehavarna av denna ha varit sekreterare i utrikesdepartementet, som varit placerade på departementets politiska avdelnings första byrå, där ärenden angående de nordiska länderna handläggas. Ifrågavarande tjänstemän ha under sin tjänstgöring hos delegationen åtnjutit halv tjänstledighet från departementet. Till biträdande sekreteraren utgår för närvarande ett arvode av 1 350 kronor för månad (beloppet beräknat såsom summan av i utrikesdepartementet avstådda löneförmåner och sedvanligt kommittédagarvode av 15 kronor för dag).

Utöver de nu angivna befattningshavarna erhåller delegationen biträde av tillfälligt anställd arbetskraft. Huvudsakligen i samband med arbetet före och efter rådets ordinarie sessioner ha för speciella utredningsuppgifter anlåtats därför lämpliga personer mot särskilt arvode. Under några månader årligen har delegationen vanligtvis haft hos sig anställt ett kvinnligt skrivbiträde såsom extra tjänsteman. Vid de tillfällen då rådets årliga session hålles i Sverige sväller självfallet denna tillfälliga organisation ut till att omfatta ett flertal personer. Även under tiden mellan sessionerna anlitar delegationen tillfällig arbetskraft. För speciella utredningsuppgifter, som icke kunna fullgöras av eljest tillgänglig personal, medverka för ändamålet lämpliga personer, som därvid uppbära särskilda arvoden. Vid arbetsansökan anlitar delegationen timavlönad arbetskraft för skrivarbete och annat kontorsarbete, icke minst i samband med utgivandet av den stencilerade publikationen »Nytt från Nordiska rådet».

Såsom tidigare anmärkts, kan delegationen i olika avseenden tillgodogöra sig biträde av andra under riksdagen lydande organ. Jämlikt beslut av fullmäktige i riksgäldskontoret den 12 april 1956 har delegationen sålunda förklarats berättigad att tills vidare i likhet med riksdagsutskotten åtnjuta kostnadsfri service i fråga om vaktmästar- och skrivhjälp från riksdagens ekonomibyrå. Vaktmästarfrågan har sedermera lösts på ett i huvudsak annat sätt. Vad angår skrivhjälp äger delegationen på grund av nyssnämnda beslut anlita personal å den inom riksdagens ekonomibyrå arbetande skrivbyrå. För att undvika överbelastning å skrivbyrån begagnar sig dock dele-

gationen, såsom nyss nämnts, då antingen ett större behov av skrivhjälp under längre tid kan förutses eller en större arbetsinsats kräves under en relativt kort tidrymd, av möjligheten att anställa eller tillfälligt anlita annan arbetskraft. Vad gäller lokaler och inventarier har ekonomibyrån lämnat viss medverkan.

Riksdagens kanslideputerade ha den 7 mars 1956 som sin mening uttalat, att delegationen för sina av riksdagen avsedda arbetsuppgifter skall äga under riksdagstid åtnjuta förmånen av korrektuläsning genom de för detta ändamål anställda tjänstemännen i den utsträckning dessas ordinarie arbetsuppgifter det medger.

Också i fråga om redovisning m. m. av de för Nordiska rådet och delegationen anvisade anslagen lämnas delegationen biträde, nämligen av ekonomibyrån och riksgäldskontoret på sätt närmare angives i efterföljande avsnitt.

Som ovan nämnts kan rådets presidium och kommittéer anställa särskild personal för tillgodoseende av vissa gemensamma ändamål. Denna har, i den mån den är verksam i Sverige, viss anknytning till delegationens kansli men är icke hos delegationen anställd.

b) *Delegationens kansli åvilande arbetsuppgifter*

De arbetsuppgifter, som ankomma på delegationen och dess kansli, ha utvecklats relativt snabbt. Verksamheten var, som naturligt är, då fråga är om ett helt nytt arbetsfält, till en början ganska trevande. Under den tid av nu nära sex år, som delegationen funnits till, har emellertid arbetet kommit in i bestämda banor. I denna del torde kunna hänvisas till vad delegationen själv anfört i sin den 30 november 1956 dagtecknade petitaskrivelse avseende budgetåret 1957/58, där det anmärkes att arbetsuppgifterna kunna uppdelas i tre grupper.

I första hand har sekretariatet att tillhandagå delegationen med det biträde, som delegationen är i behov av för egen del. Bland hithörande uppgifter kunna nämnas följande.

- a) Sekretariatsuppgifter i samband med delegationens och arbetsutskottets sammanträden
- b) Biträde åt delegationens medlemmar i frågor av nordisk karaktär
- c) Kontakten med svenska departement och andra myndigheter i rådsangelägenheter
- d) Kamerala uppgifter
- e) Biljett- och hotellbeställningar m. fl. slag av reseservice
- f) Korrespondensen med övriga nordiska sekretariat
- g) Upplysningsverksamhet om rådet inom landet (hållande av föredrag, medverkan vid kurser m. m.).

Vidare avses delegationens sekretariat skola i nära samverkan med utrikesdepartementet tjänstgöra som centralt informationsorgan för regering och riksdag med avseende å nordiska spørsmål. Det förutsättes härvid att sekretariatet noggrant följer pågående samarbete av nordisk karaktär såväl inom departementen som i särskilda statliga utredningar. Tillika förutsättes sekretariatet i riksdagen uppmärksamma frågor, i vilka nordiska synpunkter göra sig gällande. Det omfattande arkiv rörande olika nordiska frågor, som samlas hos sekretariatet, bildar grunden för denna verksamhet. För att hålla

detta aktuellt erfordras excerpering och arkivering av nordiskt stoff i tidningar och i officiellt tryck ävensom arkivering av material, som på andra vägar kan införskaffas.

Slutligen har sekretariatet att ombesörja en rad uppgifter som, i avsaknad av ett gemensamt nordiskt sekretariat för rådet, måst fördelas mellan de nationella sekretariaten. Då på grund av olika omständigheter detta gemensamma arbete måst i huvudsak läggas på de danska och svenska sekretariaten samt i någon mån på Finlands sekretariat, ha de blivit både omfattande och arbetskrävande för det svenska sekretariatet.

Bland de gemensamma uppgifter, som efter beslut av rådets presidium lagts på det svenska sekretariatet, kunna här nämnas:

- a) rådets utredande verksamhet vad angår vissa spörsmål, t. ex. gemensam arbetsmarknad för medicinsk personal, åtskilliga av juridiska niomanautskottets likställighetsfrågor etc.
- b) rådets gemensamma rättsliga spörsmål
- c) sekretariatsgöromålen i Sverige för Nordisk Kontakt
- d) deltagande i internationellt rättsligt samarbete
- e) informationsarbetet inom Norden vad avser utgivande av Meddelande från Nordiska rådet (numera Nytt från Nordiska rådet).

Av uppgifter, som icke låta sig uppdelas, har på Sverige lagts en väsentlig del av följande:

- a) den sakliga planläggningen av rådets sessioner
- b) arbetet i anslutning till presidiemöten, förberedelse av mötena och verkställighet av deras beslut
- c) arkivering och registrering av rådets arbetsmaterial.

Vissa förskjutningar i de gemensamma arbetsuppgifterna ha inträtt, sedan den ovan återgivna redogörelsen lämnades. Dessa äro emellertid väsentligen beroende på att visst internt arbete inom rådet slutförts, samtidigt som nya ärenden upptagits. Dessa förändringar äro icke av beskaffenhet att inverka vid ett samlat bedömande av personalbehovet.

c) *Kommittén*

Med hänsyn till de växlande förhållanden, varunder arbetet i rådet bedrivs, är det ett önskemål att icke en alltför stor stab av fasta krafter bindes i delegationens kansli. Det torde vara mera ändamålsenligt att för olika uppgifter successivt engagera tillfällig arbetskraft. Om arbetet skall kunna erhålla nödig stadga, erfordras dock en viss, om än begränsad permanent personal. Efter närmare överväganden har kommittén ansett sig böra föreslå en organisation av följande slag.

Sekreterare i delegationen, tillika chef för kansliet (kanslichef)

De hittillsvarande erfarenheterna ge vid handen, att det såsom chef för kansliet även framgent bör finnas en högt kvalificerad heltidsanställd tjänsteman (kanslichef). Denne bör vara den i stadgan för rådet angivne sekreteraren i den nationella delegationen. Han bör vara föredragande i delegationen och arbetsutskottet samt leda kansliets arbete ävensom biträda delegationens medlemmar.

Tjänsten torde böra inrättas som en ordinarie befattning men tillsättas

på förordnande tills vidare. Den bör icke vara förenad med pensionsrätt. Det förutsättes sålunda, att kanslichefen har annan pensionsgrundande tjänst. Kanslichefsbefattningen bör tillsättas av delegationen utan ansökningsförfarande. Till grund vid lönegradsplaceringen bör läggas det arvode, som den nuvarande sekreteraren tillerkänts. Kanslichefen torde sålunda böra placeras i lönegrad 4 å löneplan B, d. v. s. i samma lönegrad som motsvarande chefstjänsteman hos riksdagens revisorer.

Biträdande sekreterare

För att åstadkomma lättnad i kanslichefens arbetsbörd är det önskvärt att — såsom nu under snart två år prövats — denne till sin hjälp har en biträdande sekreterare. Den nuvarande anordningen, enligt vilken den sekreterare i utrikesdepartementet, som inom departementets politiska avdelning närmast har ansvaret för nordiska angelägenheter, på halvtid tjänstgör hos delegationen och där sysslar med de uppdrag, som anförtros honom, har visat sig vara praktiskt ändamålsenlig. Härigenom undgås i icke ringa grad dubbelarbete, då vederbörande befattningshavare i sitt arbete i utrikesdepartementet kan tillgodogöra sig de erfarenheter han vunnit av motsvarande arbete i delegationens kansli och vice versa. Det synes under sådana omständigheter naturligt att denna redan prövade och såsom lämplig befundna anordning tills vidare får bestå.

Biträdande sekreteraren förutsättes skola vid ledighet för kanslichefen uppehålla dennes tjänst, i den mån behov av vikarie prövats föreligga.

Ersättning till biträdande sekreteraren torde böra utgå i form av arvode, vilket lämpligen kan bestämmas efter nu tillämpade grunder. Därigenom möjliggöras justeringar, som kunna finnas erforderliga med hänsyn till arbetets omfattning.

Registrator

Även i fortsättningen bör finnas en registrator för handhavande i främsta rummet av löpande rutingörsmål inom kansliet. Registratorn bör därvid även fungera som kanslichefens handsekreterare. Denna tjänsteman omhänderhar vården av delegationens arkiv och biträder med förekommande kamerala uppgifter. Betydelsefull är vidare uppgiften som arbetsledare för permanent och mera tillfällig biträdespersonal.

Någon förändring av tjänstens lönegradsplacering (Ae 13) torde icke böra ifrågakomma, ej heller beträffande övriga förmåner.

Biträdes- och vaktpersonal m. m.

Arbetsbelastningen inom kansliet har hittills varit ojämn vad angår rent skrivarbete. Behovet av extra skrivhjälp har därför växlat. Härav föranledda svårigheter ha i viss mån kunnat bemästras genom att riksdagens skrivbyrå anlåtats för att utjämna toppbelastningen. Tidvis är dock även denna så starkt ianspråktagen, att erforderlig hjälp därifrån icke kunnat påräknas. I sådana lägen har registratorn fått utföra det mest angelägna skriv-

maskinsarbetet, i den mån extra arbetskraft icke funnits anställd eller eljest varit att tillgå. Att denna lösning varit till förfång för registratorns egentliga kvalificerade uppgifter är uppenbart. Arbetet inom kansliet har emellertid numera fått en sådan omfattning, att den mest effektiva lösningen torde vara att ett särskilt biträde fast anställs. Härför talar även det skälet att det visat sig nödvändigt, för att kansliet skall kunna arbeta kontinuerligt, att tillgång finnes till en kvalificerad vikarie för registratorn, som är insatt i kansliarbetet och som omedelbart kan rycka in vid ledighet för registratorn. Biträdestjänsten torde böra placeras i högst 7:e lönegraden. Inom denna ram bör placeringen få bli beroende av innehavarens kvalifikationer. Liksom registratorn bör biträdet ha icke-ordinarie anställning.

Under hänvisning till det anförda föreslår kommittén, att delegationen bemyndigas anställa ett biträde i högst lönegrad Ae 7.

Att härutöver särskild skrivhjälp kan i vissa lägen, t. ex. i samband med rådets sessioner, behöva anlitas, är ofrånkomligt. I första hand bör därvid ekonomibyråns skrivbyrå få utnyttjas.

Vaktmästaruppgifterna ha efter hand tilltagit. Skötseln av rådets tryck, som efter fem sessioner erhållit en avsevärd omfattning, är arbetskrävande. Distributionen och expedieringen av tidskriften Nordisk Kontakt åvilar vidare vaktmästaren, vilken uppgift kräver förmåga av självständiga insatser. Stencilering, budskickning av olika slag inom och utom riksdagen, avhämtning och lämnande av post m. fl. liknande arbetsuppgifter upptaga i övrigt arbetstiden. Ett permanent behov av en vaktmästare såsom heltidstjänstgörande har visat sig föreligga under största delen av året.

Den nuvarande anordningen att ekonomibyrån tillhandahåller delegationen vaktmästare, som avlönas av rådet, synes kommittén tills vidare kunna bibehållas. Därest det emellertid framdeles skulle visa sig mera ändamålsenligt att inrätta en vaktmästartjänst hos delegationen, bör emellertid möjlighet därtill förefinnas. Delegationen bör därför bemyndigas att inrätta en tjänst som expeditivsvakt i lönegrad Ae 7 vid delegationens kansli.

Under alla omständigheter bör det ankomma på ekonomibyrån att tillhandahålla den ytterligare vaktmästarhjälp, som kan erfordras i samband med ledigheter eller vid arbetsanhopning. Vikariebehovet bör sålunda tillgodoses genom ekonomibyrån.

I övrigt förutsätter kommittén, att delegationen liksom hittills skall äga påkalla biträde av de under kanslideputerade lydande korrekturläsarna.

Såsom framgår av det följande, bör vidare riksgäldskontoret vara behjälpligt med vissa uppgifter av kameral art, t. ex. löneuträkningar, kassaverksamhet och revision. Även redovisningen av delegationens personal, t. ex. med avseende å semester, annan ledighet, övertid och sjukersättning, bör ombesörjas av riksgäldskontoret. Dock bör tjänstematrikeln enligt reglerna i pensionsreglementet föras hos delegationen.

Tillfällig sekreterarhjälp

Vid vissa tillfällen, exempelvis då rådets session skall hållas i Sverige, måste, såsom ovan antytts, den svenska delegationens sekreterarpersonal förstärkas. Särskilda regler härom torde dock icke vara erforderliga. Det får ankomma på arbetsutskottet att i varje särskild situation meddela beslut om anlåtande av den ytterligare sekreterarhjälp, som kan för längre eller kortare tid erfordras för delegationens behov.

Sammanfattningsvis innebär kommitténs förslag, att delegationen erhåller följande fasta personalorganisation:

1 Sekreterare och chef för kansliet	Br 4
1 Biträdande sekreterare (halvtidstjänst)	särskilt arvode (ca 1/2 A19—23 + 450 kr/mån)
1 Registrator	Ae 13 + 150 kr/mån
1 Biträde	<i>högst</i> Ae 7
1 Expeditionsvakt	Ae 7

Förslag till tjänste- och personalförteckningar ha av kommittén upprättats i överensstämmelse med vad ovan förordats (se *Bilaga 6*).

d) Till delegationen anknuten särskild rådspersonal

I det föregående har det för delegationens egen verksamhet erforderliga personalbehovet behandlats. Härjämte är till delegationens kansli knuten den personal, som anställts eller eljest anlitas för särskilda uppgifter av rådets presidium eller andra rådets organ, särskilt dess kommittéer. Arvodena till denna personal bestämmas av rådets presidium och belasta posten gemensamma kostnader. För de i Sverige verksamma förskottas dock ersättningar och arvoden av svenska delegationen. Till denna personalgrupp kunna för närvarande följande hänföras.

Vid sammanträde den 8—9 november 1957 beslöt rådets presidium att anställa en särskild *redaktör för rådets förhandlingar*. Till denna arbetskrävande post utsågs en svensk. Denne har i administrativt avseende kommit att samverka med den svenska delegationens kansli.

Sysslorna som *sekreterare i de av rådet tillsatta kommittéerna* ha delvis ombesörjts av de nationella delegationernas permanenta personal. I den mån kommittéarbetet blir av större omfattning, måste dock, liksom inom det statliga kommittéväsendet, särskilda sekreterare utses. Som exempel kan nämnas, att sedan 1954 en byråchef hos socialstyrelsen mer eller mindre kontinuerligt fullgjort uppdrag att biträda som sekreterare och utredningsman åt olika av rådet tillsatta kommittéer för behandling av skilda nordiska arbetsmarknadsproblem.

Vidare har förekommit, att presidiet för de utredningar, som det enligt § 3 arbetsordningen kan ha funnit erforderliga beträffande de till en session väckta förslagen, förordnat *särskilda utredningsmän*. Dessa arbeta då med en bestämd uppgift under relativt kort tid.

Personal av det slag, som ovan angivits, utses icke av delegationen utan av rådets egna organ. Arvoden och andra ersättningar bestämmas av presidiet. Dessa kostnader betraktas som gemensamma och fördelas enligt § 21 arbetsordningen mellan länderna i förhållande till antalet valda medlemmar i rådet; d. v. s. på Sveriges andel falla 16/69. Denna personal har, i den mån hithörande befattningshavare äro verksamma för rådet i Sverige, i administrativt avseende knutits till den svenska delegationens kansli.

Sedan den parlamentariska tidskriften *Nordisk Kontakt* år 1955 började utgivas, har huvudredaktionen för denna varit förlagd till Stockholm. Utgivningen ombesörjes av en av Nordiska rådet utsedd redaktionskommitté, vilkens båda svenska medlemmar i realiteten övervaka handhavandet av tidskriftens löpande administrativa ärenden. Visserligen åtnjuter tidskriften ett särskilt anslag under fjortonde huvudtiteln, men delegationens kansli har successivt fått övertaga flertalet av de med tidskriftens utgivande förenade praktiska bestyren med avseende å distribution, prenumeration m. m.

Den svenska redaktionspersonalen — för närvarande *huvudredaktör* och *svensk lokalredaktör* — intaga i och för sig en självständig ställning i förhållande till delegationen, i det de äro utsedda av och underställda nysnämnda redaktionskommitté, men en nära samverkan mellan de båda redaktörerna och delegationens kansli förekommer i olika avseenden och har visat sig praktiskt värdefull. Redaktionen medlemmar ha ansetts i viss utsträckning äga anlita kansliet för kamerala och expeditionella bestyr av olika art. Jämväl skrivhjälp kan i viss mån tillhandahållas redaktionen genom kansliets försorg.

Tidskriftens redaktionskommitté fattar beslut om tidskriftens budget och bestämmer därvid även arvodena till redaktörerna. Kostnaderna för *Nordisk Kontakt* fördelas på annat sätt än vad som gäller för rådets gemensamma utgifter. På Sveriges andel falla sålunda 40 % av utgifterna för *Nordisk Kontakt* (se SOU 1954: 8 s. 11 och 14).

Till revisorer för tidskriften, vilka utses av rådet, ha hittills utsetts medlemmar av svenska delegationen. Jämväl dessa ha i sitt arbete erhållit biträde av delegationens kansli.

4. Anslagsposter

I och med att delegationen inordnas i riksdagsförvaltningen som ett eget verk, torde även gängse budgetprinciper böra tillämpas i fråga om uppställningen av de för delegationens behov erforderliga anslagsposterna. För närvarande erhåller delegationen ett klumpanslag (förslagsanslag) under rubriken Riksdagen, vilket för budgetåret 1958/59 uppgår till 200 000 kronor. Från detta bestridas kostnaderna bl. a. för löner och arvoden, för reseersättningar och andra expenser och för rådets gemensamma utgifter. Framdeles torde delegationen liksom riksdagens övriga verk böra erhålla egen rubrik under fjortonde huvudtiteln och särskilda anslag upptagas för avlöningar och omkostnader. Det torde få ankomma på arbetsutskottet att — efter samråd med riksgäldskontoret — framlägga förslag till ny budgetuppställning m. m. i samband med att arbetsutskottet inkommer med sina petita för budgetåret 1959/60.

Anslaget till Nordisk Kontakt torde efter den här föreslagna omorganisationen böra i budgeten uppföras under den nyss omförmälda rubriken för delegationen.

5. Medelsförvaltning och revision

a) *Bestämmelser rörande avlönings- och omkostnadsanslagens disposition*

För närvarande saknas närmare regler om dispositionen av det för Nordiska rådet under fjortonde huvudtiteln till förfogande ställda anslaget. Bankoutskottet har beträffande några detaljfrågor i samband med den årliga budgetbehandlingen gjort vissa uttalanden, men i övrigt har delegationen och arbetsutskottet ansett sig äga efter eget gottfinnande disponera anvisade medel, dock att de därvid självfallet funnit sig böra i huvudsak följa de riktlinjer, som innefattats i de vid anslagets beräkning gjorda uppställningarna. Så har exempelvis arbetsutskottet utfärdat särskilda rese- och traktamentsbestämmelser för delegationen, antagna den 3 december 1952 med tillägg den 18 oktober 1954 och ändring den 20 maj 1955 (se *Bilagorna* 7).

I och med att delegationen får ställning av ett riksdagens verk, måste givetvis de för riksdagen och dess verk i allmänhet gällande bestämmelserna rörande medelsförvaltning m. m. tillämpas jämväl för delegationen och dess kansli, om ock med vissa i det följande berörda jämkningar. Sammanfattningsvis vill kommittén uttala, att följande föreskrifter böra i förevarande avseende gälla för delegationen och dess kansli:

1. Deltagande i delegationens och rådets sammanträden har vid rådets tillkomst förutsatts icke skola berättiga delegationens medlemmar och suppleanter till särskild ersättning. Motsvarande gäller också i fråga om arbetsutskottets sammanträden. Någon ändring härutinnan föreslås icke. I den mån medlemmar eller suppleanter däremot deltaga i rådets kommittéer eller i övrigt av rådet eller dess organ påläggas särskilda arbetsuppgifter under tid, då rådet ej är samlat till session, synes rimligt att ersättning utgår i form av arvode. Detta torde lämpligen böra bestämmas till 30 kronor per sammanträdesdag.

2. Att den hos delegationen anställda personalen efter den föreslagna omorganisationen blir underkastad avlönings- och pensionsreglementena för riksdagens verk har redan nämnts, likaså att arvode och ersättning åt tillfällig arbetskraft bör utgå enligt arbetsutskottets bestämmande, regelmässigt i huvudsaklig överensstämmelse med de principer, som i motsvarande fall tillämpas inom riksdagens verk.

3. I den mån delegationen för särskilda utredningsuppdrag tillämpar det statliga kommittéväsandets arbetsformer, vilket i förekommande fall i regel synes böra ske, böra också kommittékungörelsens regler om ersättning vinna tillämpning.

4. Vad angår rese- och traktamentsbestämmelserna torde i huvudsak reglerna i allmänna resereglementet eller, när fråga är om utrikes resa, utlandsresereglementet böra tillämpas. Delegationens medlemmar och supp-

leanter skola därvid hänföras till rese- och traktamentsklass A. Den hos delegationen anställda lönegradsplacerade personalen följer därvid reglementenas regler. Beträffande icke lönegradsplacerad personal bestämmer arbetsutskottet rese- och traktamentsklass.

Medlem eller suppleant hör dock icke äga uppbära reseersättning eller traktamente för beivrande av sammanträde, som hålles i Stockholm, då riksdagssession pågår, icke heller för deltagande i annan förrättning eller eljest för uppdrag i Stockholm under riksdagssession.

Vad angår tillämpningen av bestämmelserna i allmänna resereglementet och i utlandsresereglementet torde arbetsutskottet böra äga meddela de kompletterande föreskrifter, som kunna finnas behöfliga, t. ex. — som nämnts — beträffande reseklasstillhörighet i vissa fall, och besluta om de jämkningar i reglerna som kunna erfordras, t. ex. beträffande begagnande av luftfartyg o. d. Särskild föreskrift härom torde dock icke vara erforderlig.

5. Enligt 13 § stadgan för Nordiska rådet skall varje land svara för utgifterna för sitt deltagande i rådet, varjämte rådet bestämmer hur gemensamma utgifter skola fördelas. I den av rådet antagna arbetsordningen ha fördelningsgrunderna, som förut omnämnts, angivits i § 21; där stadgas, att utgifterna för tryckning och övriga gemensamma utgifter skola fördelas mellan länderna i förhållande till antalet valda medlemmar i rådet, dock att varje land självt skall svara för de särskilda utgifter, som föranledas av där hållna möten. I tillämpningen blir det en sak för rådets presidium att avgöra vad som är att hänföra till gemensamma utgifter.

Sveriges andel i dessa gemensamma utgifter, om vilka beslut träffats i vederbörlig ordning av rådet, presidiet eller annat behörigt organ, bör gäldas utan annan prövning än att utgifterna konstateras vara vederbörligen beslutade och styrkta (se härom vidare nedan under Formerna för utbetalning).

6. I den mån särskilda föreskrifter icke meddelats av riksdagen eller av delegationen, hör arbetsutskottet äga disponera de för Nordiska rådet och den svenska delegationen och dess kansli anvisade medlen för därmed avsedda ändamål.

7. De för utgivande av tidskriften Nordisk Kontakt anslagna medlen torde böra stå till arbetsutskottets förfogande med möjlighet för detta att delegera beslutanderätten beträffande dem till redaktionskommittén för ifrågavarande tidskrift.

Kommittén har icke ansett erforderligt att föreslå författningsreglering av vad här ovan under 1)–7) sammanfattningsvis föreslagits utom vad angår frågan om arvoden samt om reseersättningar och traktamenten till delegationens medlemmar och suppleanter. Föreskrifter i sådant hänseende föreslås skola intagas i reglementet för delegationen. Vid bifall härtill böra de av arbetsutskottet antagna Rese- och traktamentsbestämmelser för Nordiska rådets svenska delegation upphävas.

b) Formerna för utbetalning

Uppgiften att utanordna de för delegationen anvisade medlen förutsättes skola av arbetsutskottet anförtros kanslichefen.

För att en utbetalning skall kunna ske, måste den räkning eller motsvarande aktstycke, som skall ligga till grund för utbetalningen, vara försedd med attest av kanslichefen. Innan utbetalning av ersättning för resekostnad och för kostnad för sjukvård sker, skall ifrågavarande räkning granskas av riksgäldskontorets revisionsbyrå. Utbetalningen verkställs därefter genom riksgäldskontorets kassa.

Det har visat sig nödvändigt, att delegationen förfogar över vissa kassamedel. Kontantutlägg måste göras å kansliet, t. ex. för reseförskott, och vidare för diverse utgifter särskilt under rådssessioner utanför Sverige. För sådana ändamål bör delegationen erhålla ett förskott från riksgäldskontoret. Liksom hittills bör detta i huvudsak inestå å en för delegationen upplagd checkräkning hos riksbanken.

För förskottet bör kanslichefen ansvara. Denne bör därför äga förfoga över checkräkningen i riksbanken. Den löpande bokföringen beträffande förskottet bör ombesörjas av registratorn. Redovisning av förskottet torde böra avgivas kvartalsvis eller oftare om påfyllnad av förskottet erfordras.

Inkomster, som inflyta till delegationen, härröra huvudsakligen antingen från försäljning av rådstryck eller från inbetalningar av de andra i rådet deltagande länderna avseende deras andelar i gemensamma kostnader, som tidigare förskjutits av Sverige. Inkomster av dessa eller annat slag torde böra uppbäras av delegationen och redovisas till riksgäldskontoret samtidigt med att förskottet redovisas; större belopp torde dock böra omedelbart inbetalas till riksgäldskontoret.

För löpande inkomster avseende Nordisk Kontakt har kansliet låtit öppna särskilt postgirokonto, å vilket för t. ex. prenumeration och försäljning av lösnummer erhållna medel insätts. Även vad gäller detta postgirokonto torde redovisning böra avgivas kvartalsvis till riksgäldskontoret.

Kommittén förutsätter, att alla verifikationer över inkomster och utgifter littereras hos delegationen. För närvarande användas för utgifter, som avse Nordiska rådet, fyra olika littera, valda med hänsyn till huvudposterna i delegationens anslagsberäkningar. Under a) upptagas gemensamma kostnader; under b) förekomma tre undergrupper, en för resekostnader och traktamenten, en för löner och arvoden samt en för expenser. I och med att i budgeten specificerade anslag komma att uppföras, torde dessa rubriker böra följas vid verifikationernas litterering. En littereringsplan bör uppgöras av delegationen i samråd med riksgäldskontoret.

Särskild uppmärksamhet kräva i detta sammanhang sådana utgifter, vilka hänförs till gruppen Gemensamma kostnader. Härunder bokföras såväl utbetalningar till annat land från Sverige av vår andel i gemensamma utgifter, vilka förskotterats av detta land, som sådana gemensamma utgifter, vilka fullgjorts av Sverige men till vilka andra länder senare skola bidraga. De

båda slagen av utgifter böra bokföras var för sig. Vad angår utgifter, hörande till det senare slaget, bör uppläggas särskild bokföring. Avräkning med övriga nationella delegationer, avseende gemensamma utgifter, kan beräknas komma att ske åtminstone en gång årligen, troligen kring den 1 oktober. Krav komma då att framställas från den svenska delegationen till övriga delegationer, beräknade på grundval av summan av de av den svenska delegationen förskotterade gemensamma kostnaderna. Varje sådant krav bör vara försett med attest från riksgäldskontoret om att utgifterna företagits och att vederbörliga verifikationer förefinnas. Det bör ankomma på delegationens kansli att tillse, att de debiterade beloppen inflyta till delegationen. I sista hand bör riksgäldskontorets revisionsbyrå kontrollera, att Sverige återfår utlagda belopp.

Då i olika sammanhang skulder och tillgodohavanden uppkomma i förhållandet mellan rådets nationella delegationer, böra i svenska delegationens kansli uppläggas särskilda reskontra för delegationerna, av vilka det aktuella läget med avseende å tillgodohavanden och skulder i förhållandet länderna emellan kan utläsas.

Såsom ovan angivits bör krav, som av annan delegation riktas gentemot den svenska, avseende Sveriges andel i gemensamma kostnader, vara på motsvarande sätt försett med attest av det förskotterande landets kassamyndighet om att utgifterna företagits och att vederbörliga verifikationer finnas.

Vad angår tidskriften *Nordisk Kontakt* torde motsvarande regler beträffande de för tidskriften gemensamma kostnaderna böra tillämpas. Det är att märka, att huvuddelen av kostnaderna för *Nordisk Kontakt* äro att rubricera som gemensamma utgifter.

c) *Revision m. m.*

Den löpande revisionen av delegationens utgifter och inkomster torde böra ombesörjas av riksgäldskontorets revisionsbyrå i den ordning, som tillämpas i fråga om riksdagsbiblioteket samt JO- och MO-ämbetena. Särbestämmelser för Nordiska rådets svenska delegation torde icke vara erforderliga.

Liksom hittills bör det ankomma på riksgäldskontoret att tillhandahålla riksräkenskapsverket de för budgetredovisningen erforderliga uppgifterna angående anslagen till delegationen.

6. Specialmotivering

a) *Förslag till reglemente för Nordiska rådets svenska delegation (Bilaga 4)*

I det föregående ha i olika sammanhang framlagts förslag till bestämmelser, som skola inflyta i reglementet. Härutöver vill kommittén lämna följande specialmotivering:

§ 1

Till denna paragraf ha överförts de regler, som nu finnas intagna i ordningen för val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet. I de gäl-

lande bestämmelserna ha föreslagits endast smärre jämkningar av formell natur.

§ 2

I denna paragraf ha intagits bestämmelser om delegationens sammansättning samt om regeringsrepresentanternas ställning. De överensstämman med vad för närvarande härutinnan tillämpas.

§ 3

I analogi med vad som stadgas i 1 § instruktionen för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken torde lämpligen ålderspresidenten kunna betros med att öppna förhandlingarna vid det konstituerande sammanträdet. Föreskrift härom torde ej vara erforderlig.

Val inom delegationen torde icke behöva förrättas med slutna sedlar, med mindre någon medlem det påkallar. Föreskrift härom har icke ansetts erforderlig.

§ 4

Liksom för närvarande är fallet torde det, då suppleanter icke skola utses för arbetsutskottets medlemmar, vara mest praktiskt att vid förfall för sådan medlem låta arbetsutskottet tillkalla annan vald medlem av delegationen, tillhörande samma partigrupp som den frånvarande.

§ 5

Det bör ankomma på sekreteraren att föra eller låta föra protokoll i delegation och arbetsutskott. För protokolljustering har hittills tillämpats den ordningen, att protokollen föredragas inför delegationen respektive arbetsutskottet och där justeras. I brådskande fall kan protokoll eller viss del av protokoll förklaras omedelbart justerat. Någon ändring i denna praxis synes icke påkallad.

Kommittén har icke i sitt förslag upptagit närmare regler om anställningsformen för de vid kansliet anställda. Att kanslichefen skall ha ordinarie anställning följer av vad tidigare sagts. Övrig personal med fast anställning blir tills vidare extraordinarie.

§ 6

Sedan det numera bestämts, att rådets ordinarie sessioner skola äga rum kring månadsskiftet oktober/november, torde det vara lämpligt, att delegationens berättelse omfattar helt kalenderår och att den avgives i januari vid riksdagens början.

§ 7

Av vad under denna paragraf föreslagits framgår, att arvode kan utgå till medlem av delegationen eller suppleant i delegationen endast vid deltagande i andra sammanträden än dels sammanträde med delegationen eller arbets-

utskottet, dels möten med det till session samlade rådet jämte andra under rådssessionen hållna sammankomster. Denna bestämmelse avses exempelvis skola äga tillämpning å medlem eller suppleant, som invalts i rådskommitté. I den mån andra personer inväljas i rådets kommittéer, vilket undantagsvis kan förekomma, torde ersättningsfrågan få lösas av arbetsutskottet från fall till fall.

§ 8

Kommittén har förutsatt, att den praxis, som utbildat sig hos andra statliga myndigheter vid tillämpningen av de statliga rese- och traktamentsbestämmelserna, skall i huvudsak vinna tillämpning jämväl för delegationens del.

§ 9

Ovan har förutsatts, att arbetsutskottets beslut skall kunna omprövas av delegation. Därom erfordras icke några regler.

Däremot kunna besvärregler icke undvaras i vad angår delegationens beslut om tillsättning av tjänster o. d. Här torde en besvärsmätt till bankoutskottet av samma omfattning, som gäller beträffande beslut av riksgäldsfullmäktige och styrelsen för riksdagsbiblioteket, böra stadgas. I fråga om tillsättningsbeslut avseende tjänster, som tillsatts utan ansökningsförfarande, föreligger icke besvärsmätt för någon.

De allmänna reglerna i lagen den 4 juni 1954 om besvärsmätt vid talan mot förvaltande myndighets beslut torde böra äga tillämpning för delegationen.

Kommittén förutsätter, att här framlagda förslag skola kunna slutbehandlas i sådan tid, att reglementet skall kunna börja tillämpas från och med den 1 januari 1959. I samband härmed bör ordningen för val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet upphävas.

b) Förslag till ändrad lydelse av 6 § instruktionen för nästa riksdags bankoutskott (Bilaga 5)

Möjlighet för bankoutskottet att efter besvär pröva beslut om vägran att utlämna allmän handling finnes för närvarande stadgad i instruktionen för bankoutskottet såvitt gäller beslut av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret och av styrelsen för riksdagsbiblioteket; se bankoutskottets utlåtande 1939: 44. Däremot kan sådant beslut av riksdagens kamrar, utskott, kanslideputerade, riksdagens revisorer, JO och MO icke överklagas; se konstitutionsutskottets utlåtande 1937: 24. Någon anledning att undanhålla allmänheten möjlighet att hos bankoutskottet överklaga beslut av Nordiska rådets svenska delegation om vägran att utlämna allmän handling torde icke föreligga.

Bilaga 1

**Stadga den 20 augusti 1952 (nr 618) för
Nordiska rådet**

(I lydelse enligt Kungl. förordning den 6 juni 1957 (nr 296), som trätt i kraft den 1 januari 1958)

1 §.

Nordiska rådet är organ för samråd mellan Danmarks folketing, Finlands riksdag, Islands alting, Norges storting och Sveriges riksdag samt dessa länders regeringar i spörsmål, som avse samverkan mellan dessa länder eller några av dem.

2 §.

Rådet består av sextionio valda medlemmar och av regeringsrepresentanter.

För den tid och på det sätt, som i varje land bestämmes, välja Danmarks folketing, Finlands riksdag, Norges storting och Sveriges riksdag envar inom sig sexton medlemmar i rådet jämte erforderligt antal suppleanter och Islands alting inom sig fem medlemmar i rådet jämte erforderligt antal suppleanter. Bland varje lands valda medlemmar skola olika politiska riktningar vara företrädda.

Envar regering utser bland sina medlemmar regeringsrepresentanter till det antal, som den önskar.

3 §.

Regeringsrepresentanterna hava icke rösträtt i rådet.

4 §.

Rådet samlas en gång årligen å tid, som rådet bestämmer (ordinarie session). Dessutom samlas rådet, när det så beslutar eller när minst två regeringar eller minst tjugofem valda medlemmar framställa begäran därom (extra session). Ordinarie session hålles i någon av ländernas huvudstäder efter rådets bestämmande.

5 §.

För varje ordinarie session och tiden intill nästa ordinarie session väljer rådet bland de valda medlemmarna en president och fyra vicepresidenter. Presidenten och vicepresidenterna utgöra rådets presidium.

6 §.

Rådets förhandlingar äro offentliga, därest rådet icke med hänsyn till ett spörsmåls särskilda art annorlunda beslutar.

7 §.

Vid varje ordinarie session fördelas de valda medlemmarna på fasta utskott med uppgift att förbereda sakerna. Utskotten kunna efter presidiets bestämmande i särskilda fall hålla möte mellan sessionerna.

För beredning av särskilda saker under tiden mellan sessionerna kunna kommittéer tillsättas.

8 §.

Varje lands delegation anställer sekreterare och annan personal. Sekretariatens verksamhet och inbördes samarbete försiggå under presidiets ledning.

9 §.

Envar regering och envar medlem hava rätt att genom skriftlig framställning till presidiet väcka sak hos rådet. Presidiet låter företaga den utredning, det finner erforderlig, och utsänder aktstyckena i saken till regeringarna och medlemmarna i god tid före sessionen.

10 §.

Rådet dryftar spörsmål av gemensamt intresse för länderna och kan antaga rekommendationer till regeringarna. Till rekommendation skall fogas uppgift om hur varje medlem röstat.

Rörande spörsmål, som uteslutande angå vissa länder, hava endast medlemmar från dessa länder rösträtt.

11 §.

Regeringarna böra vid varje ordinarie session lämna rådet meddelanden om de åtgärder, som vidtagits i anledning av rådets rekommendationer.

12 §.

Rådet fastställer självt sin arbetsordning.

13 §.

Varje land svarar för utgifterna för sitt deltagande i rådet. Rådet bestämmer hur gemensamma utgifter skola fördelas.

Arbetsordning för Nordiska rådet

(Antagen av Nordiska rådet den 20 februari 1953 med ändringar den 18 augusti 1954, den 3 februari 1955, den 1 februari 1956 och den 22 februari 1957)

§ 1.

Ordinarie session och extra session, som rådet beslutat, börja på tid som rådet bestämt enligt 4 § stadgan för Nordiska rådet. Rådet kan dock överlämna till presidiet att fastställa tid för sessions början. När särskilda omständigheter giva anledning därtill, kan presidiet, med samtycke av samtliga delegationer, fastställa annan tid och plats för sessionen än rådet bestämt.

Önska minst två regeringar eller minst tjugofem valda medlemmar, att extra session skall hållas, skola de insända skriftlig begäran därom till presidiet. Sådan extra session skall, där rådet icke annorlunda bestämt, hållas på plats och börja på tid, som presidiet fastställer, om möjligt efter samråd med delegationerna.

Presidiet sörjer för att regeringarna samt de valda medlemmarna och suppleanterna tre månader före sessions början underrättas om tid och plats för sessionen. Skall extra session hållas, kan dock sådan underrättelse ut-sändas senare, om särskilda förhållanden giva anledning därtill.

Session avslutas, när de saker, som äro uppförda på den i § 9 nämnda listan, ha slutligt avgjorts eller uppskjutits till en senare session.

§ 2.

Sak, som avses i 9 § stadgan, kan väckas hos rådet av vald medlem genom medlemsförslag och av regering genom regeringsförslag, meddelande enligt 11 § stadgan eller berättelse om nordiskt samarbete. Sådana framställningar skola insändas genom landets sekretariat.

Suppleant i rådet kan gemensamt med vald medlem framlägga medlemsförslag.

Medlemsförslag eller regeringsförslag skall innehålla förslag till beslut av rådet. Regeringsförslag kan dock innehålla allenast anmodan om yttrande.

§ 3.

För att kunna upptagas till behandling vid ordinarie session skall regeringsförslag eller medlemsförslag hava insänts till ett sekretariat senast två månader före sessionens början. Presidiet kan dock i särskilt fall förkorta denna frist till en månad, om erforderlig utredning icke härigenom väsentligt försvåras. Meddelanden och berättelser, som omförmälas i § 2, skola insändas till ett sekretariat senast en månad före sessionens början. Regeringsförslag och medlemsförslag samt de utredningar, presidiet har funnit erforderliga, ävensom meddelanden och berättelser skola tillställas regeringarna, medlemmarna och suppleanterna snarast möjligt, dock senast tre veckor före sessionens början.

Beslutar rådet att hålla extra session, fastställs tillika den frist, inom vilken sak skall väckas för att kunna upptagas vid sessionen. Rådet kan bestämma, att endast vissa saker skola behandlas vid sådan session.

Vid extra session, som hålles enligt § 1 andra stycket, upptagas endast de saker, som rådet är sammankallat för att behandla. Alla aktstycken utsändas snarast möjligt.

Utan hinder av vad i denna paragraf stadgas kan rådet med två tredjedelars flertal besluta att upptaga sak till behandling.

§ 4.

I uppskjuten sak eller sak, som i överensstämmelse med § 3 väckts hos rådet före en sessions början genom regeringsförslag eller medlemsförslag, kan regering eller medlem skriftligen framställa förslag (ändringsförslag) senast när saken hänvisas till utskott. I anslutning till meddelande eller berättelse kan förslag (tilläggsförslag) på samma sätt framställas senast sju dagar före sessionens början. Om möjlighet att senare framställa förslag stadgas i § 15.

§ 5.

Aterkallas regeringsförslag eller medlemsförslag eller ändringsförslag eller tilläggsförslag, kan medlem av rådet upptaga förslaget vid det möte, då återkallelsen anmäles.

§ 6.

På grund av anmälningar till sekretariaten, som böra göras senast en vecka före sessionens början, upprättas medlemslista för sessionen. Medlemslistan skall godkännas vid sessionens första möte. När det visar sig erforderligt skall den ändras.

I medlemslistan upptagas i alfabetisk ordning först regeringarnas representanter, därefter de valda medlemmarna. I denna ordning intaga medlemmarna sina platser i sessionssalen.

§ 7.

Vid första mötet i en session väljas president och vice presidenter; härvid iakttages att såväl varje land som olika politiska riktningar bliva representerade i presidiet. Innan sådant val har skett, leder den förutvarande presidenten förhandlingarna.

Den som vid debatt om en sak fungerar eller har fungerat som president kan delta i beslutet, men icke i debatten.

§ 8.

Som sekreterare fungerar sekreteraren hos den delegation, i vars land sessionen hålles. I sekretariatsgöromålen medverkar i övrigt den personal, som presidiet förordnar.

§ 9.

Vid sessionens första möte fastställs saklista. På listan uppföras de saker som väckts enligt § 3 eller uppskjutits till sessionen; dock kan rådet underlåta att å listan uppföra meddelande, som det finner icke erfordra dess behandling vid sessionen. Upptagas senare andra saker, skola också de uppföras på listan.

§ 10.

Rådet skall vid första mötet i session besluta, vilka fasta utskott som skola tillsättas, och välja medlemmar i dessa. Vid valet skall eftersträvas en allsidig representation i varje utskott.

Varje utskott väljer bland sina medlemmar en förman och en vice förman.

§ 11.

Rådets möten hållas på den tid, rådet eller presidiet bestämmer.

Under iakttagande av vad rådet kan hava bestämt om sakernas behandling fastställer presidenten dagordning för varje möte; dock skall det förutvarande presidiet bestämma dagordningen för första mötet i sessionen. Spörsmål om arbetets organisation vid pågående session kan upptagas utan att hava varit uppfört på dagordningen.

Kallelse till möte skall kungöras i rådets lokaler senast kl. 16 dagen före mötet eller meddelas vid möte senast sagda dag, men kan i trängande fall i stället meddelas samtliga medlemmar personligen.

§ 12.

Rådet skall snarast möjligt hänvisa de på saklistan upptagna sakerna till behandling i utskott. Innan sak sålunda hänvisas till utskott, hava rådets medlemmar rätt att uttala sig om saken. När rådet enhälligt det beslutar, kan sak dock avgöras utan utskottsbehandling.

Sak, som behandlats i utskott, må upptagas till avgörande i rådet först på andra dagen efter det att utskottets förslag inkommit till rådet. Rådet kan dock besluta, att saken skall behandlas tidigare.

Saken skall avgöras vid det möte, då utskottets förslag uppförts på dagordningen, där icke rådet beslutar att uppskjuta saken till annat möte eller till senare session.

Spörsmål, som angår allenast rådets arbete, kan avgöras utan utskottsbehandling.

§ 13.

Utskott väljer, i den mån så finnes påkallat, talesman för sak, som har hänvisats dit. Också mindretal i utskott kan välja talesman.

Utskott kan inbjuda utomstående medlem av rådet, så ock regeringsledamot som icke är medlem av rådet, att utan rösträtt deltaga i dess överläggningar i viss sak. Utskott kan också eljest inbjuda person utanför rådet att lämna upplysningar och uttala sin mening inför utskottet.

Medlem av utskott, som enligt 10 § andra stycket stadgan icke kan deltaga i beslut i en sak, kan icke heller inom utskott deltaga i beslut i saken.

Falla rösterna lika inom utskott, äger förmannen utslagsröst. Envar utskottsmedlem har rätt att ställa förslag, som avviker från utskottets förslag.

Utskotts förslag till beslut jämte därtill hörande reservationer (mindretalsförslag) tillställas rådet skriftligen.

§ 14.

Under rådets förhandlingar få medlemmarna ordet i den ordning de anmält sig. Med rådets samtycke kan dock presidenten frångå denna ordningsföljd.

På förslag av presidenten kan rådet för särskild debatt besluta att begränsa yttrandenäs längd. På förslag av presidenten eller av dem valda med-

Bankoutskottets utlåtande nr 37 år 1959

lemmar kan rådet också med två tredjedelars flertal besluta, att debatten om en viss sak skall avslutas. Om sådana förslag kan debatt icke äga rum.

§ 15.

Rekommendation kan i sak, som är uppförd på saklistan, beslutas inom ramen för regeringsförslag eller medlemsförslag eller för ändringsförslag eller tilläggsförslag och i övrigt i överensstämmelse med förslag, till vars upptagande rådet samtyckt. Sådant samtycke kräves också, då medlem först under debatten om saken ställer förslag till rekommendation, som icke för-
anletts av vad utskottet hemställt i saken.

Beslut om rekommendation fattas genom votering medelst namnupprop efter medlemslistan. Vid namnuppropet svaras »ja», »nej» eller »röstar icke». Rekommendation har antagits, när flere röstat för än mot förslaget.

Föreligga i en sak flera oförenliga förslag till rekommendation, bestämmer presidenten i vilken ordning voteringen skall företagas. Denna ordning skall presidenten delgiva rådet såvitt möjligt före debatten, dock senast före röstningens början.

§ 16.

Val företages, då vald medlem det kräver, genom votering med slutna röstsedlar. Falla rösterna lika, avgör lotten. Till val enligt § 7 och § 10 första stycket skola delegationernas arbetsutskott, vilka omförmälas i § 25, framlägga förslag.

§ 17.

I andra fall än dem, som äro nämnda i § 15 eller § 16, skall avgörande ske genom öppen votering, då mer än ett förslag har framställts eller då vald medlem det kräver. Finner presidiet på grund av särskilda skäl ett avgörande icke erforderligt, kan presidenten dock underlåta att upptaga det föreliggande spörsmålet till votering.

Öppen votering försiggår genom att medlemmarna resa sig. Den skall visa, huru många av de närvarande som röstat antingen »ja» eller »nej» eller avhållit sig från att rösta. Falla rösterna lika, har presidenten utslagsröst. Erfordras vid voteringen mer än en omröstning, skall vad i § 15 tredje stycket stadgas äga tillämpning.

Om vald medlem kräver det, skall i stället för öppen votering användas votering med namnupprop efter reglerna i § 15 andra stycket.

§ 18.

Råd och utskott äro beslutsmässiga, när minst hälften av de valda medlemmarna äro tillstädes. När enligt § 10 andra stycket stadgan allenast medlemmar från vissa länder deltaga i en saks behandling, äro råd och utskott beslutsmässiga, när minst hälften av dessa länders valda medlemmar äro tillstädes.

§ 19.

Vid rådets möten föras genom sekreterarens försorg protokoll, som skola innehålla stenografiska referat av förhandlingarna. Protokollen skola godkännas av presidiet.

Sekreteraren sörjer för att protokollen bli tryckta, utom de delar som angå förhandlingar inom lyckta dörrar.

§ 20.

Rekommendation underskrives av presidenten och kontrasigneras av sekreteraren. Oavsett om förslag till rekommendation antagits eller förkastats, skall voteringsresultatet meddelas regeringarna.

§ 21.

Utgifter för tryckning och andra gemensamma utgifter, som avses i 13 § stadgan, skola fördelas mellan länderna i förhållande till antalet valda medlemmar i rådet. Dock skall varje land svara för de särskilda utgifter, som föranledas av där hållna möten.

§ 22.

Mellan sessionerna handhaver presidiet rådets löpande angelägenheter. Presidiet har att till varje ordinarie session avgiva rapport om sin verksamhet sedan senaste ordinarie session.

Presidiet bestämmer, huru den ledning av sekretariatets verksamhet och inbördes samarbete, som enligt 8 § stadgan åvilar presidiet, skall utövas. Den omedelbara ledningen av sekretariatet i varje land ankommer på detta lands representant i presidiet.

När presidiets medlemmar äro eniga, kan presidiet fatta beslut utan att hålla möte.

§ 23.

Till medlem i en kommitté kan blott i särskilda fall väljas andra än medlemmar och suppleanter i rådet. Kommittén skall till ordinarie session avgiva rapport om sin verksamhet.

§ 24.

Får medlem av presidiet eller av utskott tillfälligt eller varaktigt förfall mellan sessionerna eller upphör sådan medlem att vara medlem av rådet, inträder i hans ställe den medlem, som utses av den delegation han tillhör. Medlem av kommitté eller ersättare för sådan medlem utses under tiden mellan sessionerna av vederbörande lands delegation.

§ 25.

Varje delegation väljer ett arbetsutskott, som rådslår med presidiet och övriga arbetsutskott i spörsmål som angå organisationen av rådets verksamhet.

§ 26.

För särskilt tillfälle kan rådet med två tredjedelars flertal besluta avvikelser från föreskrifterna i denna arbetsordning.

**Ordning för val av medlemmar och suppleanter
i Nordiska rådet**

(Antagen av riksdagen den 20 maj 1953, ändrad den 5 mars 1958)

A varje riksdag väljer vardera kammaren, med tillämpning av 75 § 1 mom. riksdagsordningen och riksdagsstadgan, inom sex dagar efter riksdagens öppnande åtta medlemmar i Nordiska rådet jämte åtta suppleanter för dessa för tiden intill dess val nästa gång äger rum. Såframt särskilda skäl därtill föranleda, må talmanskonferensen bestämma annan tid för valen, så ock vid en och samma riksdag föranstalta om nya val.

Förslag

till

Reglemente för Nordiska rådets svenska delegation

§ 1.

Å varje riksdag väljer vardera kammaren, med tillämpning av 75 § 1 mom. riksdagsordningen och §§ 8—11 riksdagsstadgan, inom sex dagar efter riksdagens öppnande åtta medlemmar i Nordiska rådet jämte åtta suppleanter för dessa för tiden intill dess val nästa gång äga rum. Såframt särskilda skäl därtill föranleda, må talmanskonferensen bestämma annan tid för valen, så ock vid en och samma riksdag föranstalta om nya val.

§ 2.

De enligt § 1 av riksdagen valda medlemmarna i rådet bilda jämte de till regeringsrepresentanter i rådet utsedda statsråden Nordiska rådets svenska delegation.

Suppleant inträder i delegationen i stället för vald medlem, som avgått ur denna eller fått förfall, enligt bestämmelserna i § 12 riksdagsstadgan.

Regeringsrepresentant saknar rösträtt i delegationen och dess organ.

§ 3.

Så snart riksdagen förrättat val av medlemmar i delegationen, utser denna vid konstituerande sammanträde för samma tid, som nämnda val gäller, bland sina valda medlemmar ordförande och vice ordförande samt ett arbetsutskott.

§ 4.

Arbetsutskottet skall bestå av delegationens ordförande och vice ordförande samt tre andra medlemmar. Den förstnämnde för ordet jämväl i utskottet. Vid tillfälligt förfall för medlem av arbetsutskottet må i dennes ställe tillkallas annan vald medlem av delegationen, tillhörande samma partigrupp som den frånvarande. Arbetsutskottet är beslutfört, om minst tre medlemmar äro närvarande. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst.

Arbetsutskottet har att ombesörja delegationens löpande angelägenheter och handlägga de ärenden, som av delegationen hänskjutits till utskottet.

§ 5.

Delegationen och arbetsutskottet biträdas av en av delegationen utsedd sekreterare, som tillika är chef för delegationens kansli (kanslichef).

För kansliets tjänstemän skall i fråga om tjänsteförsummelse m. m. vad som är föreskrivet i §§ 23—26 reglementet för riksdagsbiblioteket äga motsvarande tillämpning; därvid skall vad som är stadgat om överbibliotekarien gälla kanslichefen och om styrelsen delegationen.

§ 6.

Delegationen har att årligen vid riksdagens början till riksdagen avgiva berättelse över sin verksamhet och rådets arbete. Berättelsen skall tillika överlämnas till Konungen.

§ 7.

För deltagande i sammanträde för rådets eller delegationens räkning äger medlem eller suppleant uppbära arvode med 30 kronor för sammanträdesdag; dock utgår arvode icke för sammanträde med delegationen eller arbetsutskottet, ej heller för sammanträde under rådssession.

§ 8.

Medlem och suppleant äger att, med det undantag som i andra stycket sägs, för resa, som företages för rådets eller delegationens räkning, åtnjuta resekostnadsersättning och traktamente ävensom ersättning i övrigt enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet eller, när fråga är om utrikes resa, utlandsresereglementet, därvid medlem skall hänföras till rese- och traktamentsklass A.

För resa till sammanträde i Stockholm skall under tid, då riksdagen håller session, reseersättning och traktamente icke utgå.

§ 9.

Över delegationens beslut i ärenden, som röra kansliets tjänstemän eller innefatta vägran att utlämna allmän handling, må besvär anföras hos riksdagens bankoutskott. Dessa skola ingivas till delegationen, som har att, jämte utlåtande däröver, så snart ske kan överlämna besvaren till bankoutskottet. Besvärstiden beräknas beträffande sådant beslut om tjänstetillsättning, som tillkännagives genom anslag, från den dag då anslaget skedde.

Detta reglemente träder i kraft den 1 januari 1959.

Genom reglementet upphäves ordningen den 20 maj 1953 för val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet.

Förslag

till

ändrad lydelse av 6 § instruktionen för nästa riksdags bankoutskott

§ 6

Utan riksdagens — — — rättelse förhjälpa.

Det ankommer på utskottet att pröva och avgöra besvär som hos utskottet anföres över beslut av fullmäktige i riksbanken eller riksgäldskontoret eller av styrelsen för riksdagsbiblioteket eller av Nordiska rådets svenska delegation om vägran att utlämna allmän handling.

Förslag
till
tjänsteförteckning för riksdagens verk

Nordiska rådets svenska delegations kansli
Sekreterare och kanslichef ..... Br 4

Förslag
till
Personalförteckning för Nordiska rådets svenska delegations kansli

Tjänsteman å ordinarie stat

1 sekreterare och kanslichef ..... Br 4

Extra ordinarie tjänstemän

1 Registrator ..... Ae 13
1 Biträde ..... *högst* Ae 7
1 Expeditionsvakt ..... Ae 7

**Rese- och traktamentsbestämmelser
för Nordiska rådets svenska delegation**

(Antagna av delegationens arbetsutskott den 3 december 1952)

1. Vid resa för Nordiska rådets räkning äger medlem av rådets svenska delegation och suppleant för sådan medlem samt tjänsteman vid delegationens sekretariat åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt vad nedan stadgas.

2. Resekostnadsersättning utgår för havda kostnader efter enahanda grunder, som stadgas i statens allmänna resereglemente. Medlem av delegationen och suppleant för medlem anses därvid tillhöra reseklass I. Tjänsteman tillhör den reseklass delegationens arbetsutskott bestämmer.

Om någon tillhörande reseklass I vid färd till och från ort utom Sverige begagnar luftfartyg, utgår ersättning även för kostnaderna därför.

3. Vid sammanträde i Stockholm under tid då riksdagssession ej pågår utgår traktamentsersättning till medlem och suppleant, som är boende utom Stockholm, med 50 kronor och till annan medlem och suppleant med 25 kronor, varvid för fastställande av bostadsort samma bestämmelser, som gälla för riksdagsarvodet, skola tillämpas.

Vid sammanträde i Sverige å annan ort än Stockholm utgår traktamentsersättning till den, som är bosatt å orten, med 25 kronor och till annan med 50 kronor.

Vid vistelse utomlands utgår traktamentsersättning med 40 kronor för dag, vid vistelse i Danmark dock endast med 35 kronor för dag. Härjämte erhålles ersättning för styrkta kostnader för nattlogi.

För tid, som åtgått för själva färden, utgår traktamentsersättning enligt enahanda grunder som stadgas i statens allmänna resereglemente.

Tillägg den 18 oktober 1954

Som tillägg till Rese- och traktamentsbestämmelser för Nordiska rådets svenska delegation skall gälla, dels att vad i Kanslideputerades memorial nr 2 till 1946 års riksdag stadgas om riksdagsledamöternas resor skall äga motsvarande tillämpning dock att I klass alltid må begagnas, dels att vad i bestämmelserna stadgats om tjänsteman vid delegationens sekretariat skall gälla även beträffande expert eller annan.

Ändring den 20 maj 1955

Med ändring av vad som föreskrives i Rese- och traktamentsbestämmelser för Nordiska rådets svenska delegation p. 3, tredje och fjärde styckena, med avseende å traktamentsersättning vid vistelse och resa utomlands skall vad i sådant hänseende stadgas i Reglemente den 27 november 1953 (nr 666) angående förrättningar och tjänsteresor utom riket (utlandsresereglemente) i stället äga tillämpning.

Förslag

till

Reglemente för Nordiska rådets svenska delegation

§ 1.

Å varje riksdag väljer vardera kammaren, med tillämpning av 75 § 1 mom. riksdagsordningen och §§ 8—11 riksdagsstadgan, inom sex dagar efter riksdagens öppnande åtta medlemmar i Nordiska rådet jämte åtta suppleanter för dessa för tiden intill dess val nästa gång äga rum. Såframt särskilda skäl därtill föranleda, må talmanskonferensen bestämma annan tid för valen, så ock vid en och samma riksdag föranstalta om nya val.

§ 2.

De enligt § 1 av riksdagen valda medlemmarna i rådet bilda jämte de till regeringsrepresentanter i rådet utsedda statsråden Nordiska rådets svenska delegation.

Suppleant inträder i delegationen i stället för vald medlem, som avgått ur denna eller fått förfall, enligt bestämmelserna i § 12 riksdagsstadgan; dock skall suppleant, vald av annan kammare än medlemmen men tillhörande samma partigrupp som denne, äga företräde framför suppleant vald av samma kammare som medlemmen men tillhörande annan partigrupp än denne.

Regeringsrepresentant saknar rösträtt i delegationen och dess organ.

§ 3.

Så snart riksdagen förrättat val av medlemmar i delegationen, utser denna vid konstituerande sammanträde för samma tid, som nämnda val gäller, bland sina valda medlemmar ordförande och vice ordförande samt ett arbetsutskott.

§ 4.

Arbetsutskottet skall bestå av delegationens ordförande och vice ordförande samt tre andra medlemmar. Den förstnämnde för ordet jämväl i utskottet. Vid tillfälligt förfall för medlem av arbetsutskottet må i dennes ställe tillkallas annan vald medlem av delegationen, tillhörande samma partigrupp som den frånvarande. Arbetsutskottet är beslutfört, om minst tre medlemmar äro närvarande. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst.

Arbetsutskottet har att ombesörja delegationens löpande angelägenheter och handlägga de ärenden, som av delegationen hänskjutits till utskottet.

§ 5.

Delegationen och arbetsutskottet biträdas av en av delegationen utsedd sekreterare, som tillika är chef för delegationens kansli (kanslichef).

För kansliets tjänstemän skall i fråga om tjänsteförsummelse m. m. vad som är föreskrivet i §§ 23—26 reglementet för riksdagsbiblioteket äga motsvarande tillämpning; därvid skall vad som är stadgat om överbibliotekarien gälla kanslichefen och om styrelsen delegationen.

§ 6.

Delegationen har att årligen vid riksdagens början till Konungen avgiva berättelse över sin verksamhet och rådets arbete.

§ 7.

Medlem och suppleant äger att, med det undantag som i andra stycket sägs, för resa, som företages för rådets eller delegationens räkning, åtnjuta resekostnadsersättning och traktamente ävensom ersättning i övrigt enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet eller, när fråga är om utrikes resa, utlandsresereglementet, därvid medlem och suppleant skall hänföras till rese- och traktamentsklass A.

För resa till sammanträde i Stockholm skall under tid, då riksdagen håller session, reseersättning och traktamente icke utgå.

§ 8.

Över delegationens beslut i ärenden, som röra kansliets tjänstemän eller innefatta vägran att utlämna allmän handling, må besvär anföras hos riksdagens bankoutskott. Dessa skola ingivas till delegationen, som har att, jämte utlåtande däröver, så snart ske kan överlämna besvären till bankoutskottet. Besvärstiden beräknas beträffande sådant beslut om tjänstetillsättning, som tillkännagives genom anslag, från den dag då anslaget skedde.

Detta reglemente träder i kraft den 1 juli 1959.

Genom reglementet upphäves ordningen den 20 maj 1953 för val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet.